

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ve-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

ישודיק תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9291

האשה נקניה פרק ראשון קידושין רמב

מסכת קידושין

האשה נקניה

פרק ראשון

במשנה האשה נקניה בשלש דרכים וכו' גמ' *מאי ב
 אירי אדחני שלש ליהני שלשה משום דקא ע"ב
 בעי למחני דרך ודרך ל' נקבה הוא דכתיב *והודעת שמות ים
 להם את הדרך ילכו בה ואלא הא דתניא בשבעה
 דרכים בודקין את הזב ליתני שבע משום דקבעי
 למחני דרך ואשכחן דרך דאיקרי לשון זכר דכתיב
 *בדרך אחד יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו לפניך דנלי' כח
 א"ה קשו קדאי אהדדי וקשיין נמי מתניתין אהדדי
 קראי אהדדי לא קשיין הכא דבתורה קאי ותורה
 איקרי לשון נקבה דכתיב *הורת ה' תמימה משיבת תלים ים
 נפש כתב לה בלשון נקבה התם דבמלחמה קאי
 ודרכו של איש לעשות מלחמה ואין דרכה של אשה
 לעשות מלחמה כתב לה בלשון זכר מתניתין אהדדי
 לא קשיין וכו' :

בודקין את הזב במאכל ובמשתה בצולי ובמשא בקפילה ומראה
 והרהור שמא מקמת אחד מהן ראה ואנוס הוא וטהור
 דקמכא אחר מבשרו מאליו ולא מקמת אנוס זהאשה באנוס כמי
 קטמאה כדאמר בפ' צנות כותים כשהוא אומר כי יזוב זוב דמה
 הרי אנוס אקור :

א הניא ר"ש אומר מפני מה אמרה תורה *כי יקח
 ע"ס איש אשה ולא כתיב כי תלקח אשה לאיש
 דנני' כנ מפני שדרכו של איש לחזור אחר אשה ואין דרכה
 של אשה לחזור על איש משל לא-ם שאברה לו
 אברה מי חוזר על מי בעל אברה מחזר על אברתו
 ו איבעיא להו מיוחח לי מהו מיועדת לי מהו צלעתי
 מהו עזרתי מהו נגדתי מהו עצורתי מהו
 סגורתי מהו חתתי מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו
 פשיט מיהא חרא דתניא האומ' לקוחתי ה"ו מקודשת
 ע"ס משום שנא' *כי יקח איש אשה איבעיא להו חרופתי
 מהו ת"ש דתניא האומר חרופתי מקודשת שכן
 ביהודה קורין לאיזוסה חרופה ויהודה הוא רובא
 ויקרא יט דעלמא ה"ק האומר חרופתי מקודשת שנאמר *והיא
 שפחה נחרפת לאיש :

יב רב מנגיד על דמקדש בשוקא ועל דמקדש בבואה
 ע"ס ועל דמקדש בלא שדוכי ועל דמבטל גיטא
 [אברה אסת מללעותי] :

מיוחדת לשון והיו לבשר אחד : מיועדת לשון אשר לא יעדה שהי
 לשון קדושין באמה העצמייה : עזרתי נגדתי לשון אעשה
 לו עזר כנגדו : סגורתי לשון ויסגור בשר תחתיה : עצורתי לשון
 עלרת שמהא כאספת עמי בבית ורבותי אמרו לשון כי אשה עלורה
 לבו ולא כהירא דההוא עלורה ממנו קאמר דהא אחימלך א"ל
 לדוד אם נשמרו הכערים אך מאשה ודוד אהדר ליה אשה עלורה
 לבו והכנו טהורים :

רב מנגיד כו' משום פריכותא : ועל דמבטל גיטא האולק גט

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רמג

ועל דמסר מודעא אגיטא ועל דמצער שלוחי דרבנן
ועל דחלא שמת' עילויה תלחין יומין ועל חתנא דדייר
כבי חמיה. דדייר אין חליף לא והא ההוא חתנא
דחליף אבבא רבי חמוה ונגדיה רב ששתה הוא מידם
הות דיימא חמתיה מיניה נהרדעי אמרי בכולהו לא
מינגד רב אלא על דמקדש בביאה בלא שדוכי וא"ד
אפילו בשדוכי נמי משום פריצותא :

אמר רב יהודה אמר שמואל כל שאינו יודע כטיב ב

גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהן אמר רב יג
אסי א"ר יוחנן וקשים לעולם יותר מדור המבול ^{על כמידו}
שנא' *אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים ^{הלכות}
בדמים נגעו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף מולדין ^{הושע ד}

לאשתו והגיע בשליח וא"ל גט שכתתי לך בטל הוא דלמא לא
ידעי ליה אנשי דבטלי' קודם שיבא לידהושמא יתכנו השליח לאחר
שבטלו ותכשא בו ועל דמסר מודעא אגיטא כגון בגט המעושה
בישראל דמוכח לעז על כניה: דמצער שלוחי דרבנן שהזמינו
לדין מפי הדיינים זה קם עליו ומכהו: ועל חתנא דדייר כבי
חמוה שמא יכאל בה שסתם קמותה אוהבת את קתנה דאמר מר
הוי זהיר באשתך עקתכה הראשון: מידם הות דיימא קשדוה
ממכו לשון דומה ונת דומה:

וקשים לעולם דיינים המורים הוראה בעריות ואין נקיאים
יותר מדור המבול: מאי משמע מהכא דקשין לעולם
דקאי על זאת תאכל אשת איש: כדמתרגם רב יוסף דהיה
נקי בתרגום כנאים שתרגם יוכתן בן עוזיאל דהאי פרצו דמים

שין
יקח
לאיש
רכה
לו
בדתו
בלעתי
מהו
מהו
קדשת
רופתי
שכן
דוביא
*והיא
בביאה
גיטא
דה שהי
אעשה
חיי לשון
עלורה
לך א"ל
עלורה
מולק גט

כוסע ד בין מנשי הבריהין חובין על חובין מיסיפין וכתיב * על
 כן תאכל הארץ ואמלל כל יושב בה בחזת השדה
 ובעוף השמים וגם דגני הים ואספו. ואלו נדור המביל
 נדל' ולא נגזרה גזירה על דגים שבים שיא' *מבל אשר
 בחרבה מתו ולא דגים שבים ואלו הכא אפילו דגים
 ידויה כנ' שבים ואימא ער דעביר לכולהו לא ס' ד' דכתיב * כי
 מפני אלה אבלת ארץ אימא אלה לזוד והנדק
 לחורי ד' * מי כתיב ופרצו פרצו כתיב :

כ [תניא ר' יוסי בר' חנינא אומר בוא וראה כמה
 קשה אבקה של שביעית. אדם נושא
 ונוחן בפירות שביעית לסוף מוכר את מטלמלו
 ויקרא כה' שגא' * בשנת היובל וגו' וס' מיד לוי וכו' תמכרו כמכר
 לעמיתך או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד
 ליד. לא הרגיש לסוף מוכר את שדותיו שגא'

בדמים כגעו באשת איש קאי: פרצו כמו וכן יפרח מולדון בכין:
 כי מפני אלה אבלת הארץ בעלמא כתיב מיהו שמעיקן מוכר
 דאכל דלא קאמ' על זאת תאכל הארץ דהא אה ס' דא מהנדק דקרא
 (קאמר) [קמא היא]: מי כתיב ופרצו דמים q על עכין דאש
 דל' קום על (זאת) [כן] אכול' מילתא: פרצו כתיב ומלת' באכמ'
 נפשיה היא ועלה למודה כתיב על (זאת) [כן] תאכל:

[בשנת היובל הזאת וכו' תמכרו אס תמכרו ותקנו מה אסרתו
 לבס' זו סופך למכור ממכריך וכל כלי ביתך: לא הרגיש
 לא שס' לבו לפורענות הנא עליו לקזור זו מעברה שגידו גבר' לא
 הקגיש גרסינן לסוף מוכר את שדותיו וגבי לא באת לידו בכולסו

האשה נקנית פדק ראשון קידושין רמ"ד

*כ"ו ימוך אחיך ומכר מאחותו לא באת לידו ויקל כס
 ע"ה שמוכר את ביתו שנא *כ"ו ימכור בית מושב ^ס
 ג"ו מאי שנא החם דאמר לא הרגיש ומאי שנא ^ס
 חבא דאמר לא ב"ה לידו כד"ר הונא דא"ר הונא
 כיון שעבר אדם עברה ושנה בה וכו' נעשית לו
 כהיתר לא באת לידו עד שמוכר את בתו שנא
 *וכי ומכור איש את בתו לאמה ואע"ג דבתו לא שמת כל
 כתיבא בהאי ענינא הא קמ"ל לזכין אינש כרתו
 ולא נזיק כרביתא מ"ט כרתו מנרעא ונפקא והא
 מוספא ויזלא לא באת לידו עד שלוח ברבית
 שנא *וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך וסמך לידו ויקל כס
 אל תקח מאתו ג' לא באת לידו עד שמוכר
 את עצמו שנא *וכי ימוך אחיך ונמכר לך לא ^ס
 לך אלא לגר שנא לגר ולא לגר צדק אלא לגר
 תושב שנא גר תושב ממשפחת גר זה נכרי
 נרסינן בתוספתא עד שמוכר והכי משמע לא תזוז בידו הרהור
 תזונה עד שנא לכל אלה: מ"ש דקתני לא הרגיש דמשמע אם
 לא הרגיש סופו לזוז לכך ובכולהו תנא לא באת לידו עד שמוכר
 דמשמע דפשיטא ליה לתנא דדרכו ככך דלא תזוז לידו שיזוז
 בתזונה עד שיקבל עוד פורעניות: אע"ג דבתו בהאי ענינא
 'א כתיב לדריש צה סמיכת פרשה מ"מ הואיל ופרשת רבית
 סמוכה לפרשת ממכה בית אהן סהדי שכבר מכה את צו אם יש
 לו בת קטנה קודם שלוח ברבית דכיקא לו וכו': וכי ימוך אחיך
 הכל בסדר סמיכת פרשות הוא דורשו וכולן זו קשה משלפיה:
 שנא לגר פרשה אקרה היא הסמוכה לכמה וכמה שיג ידג

שי
 יב* על
 השדה
 המביא
 אשה
 רגים
 ב* כי
 והנך
 כמה
 נושא
 שלמלו
 כמכר
 מיד
 שנא
 יין כפי
 כן מוכר
 דקת
 יין האש
 באכס
 כל:
 שאסרת
 הרגיש
 גבו לא
 בכולס

שס"ע"ג כשהוא אומר לעקר *זה הנמכר לע"ז עצמה]:

כא *וגאל את ממכר אחיו רשות אהה אומר רשות או

ויקר' כה אינו אלא חובה ת"ל לואיש כי לא יהיה לו גואל

וכי יש אדם בישראל שאין לו גואלים אלא זה שיש

לו ואינו רוצה ליקח שהרשות בידו דברי ר' יהושע

ר"א אומר וגאל את ממכר אחיו חובה אהה אומר

חובה או אינו אלא רשות ת"ל *ובכל גו' גאולה תהנו

הכתוב קבעו חובה:

שס"ע"ד ת"ר *וראית בשביה בשעת שביה. אשת ואפי' אשת

דנרי' כל איש. יפת חואר לא דברה תורה אלא כנגד

כב יצה"ר מוטב שיאכלו ישראל בשר *תמותות שחוטות

ואליאכלו בשר תמותות נבלות. וחשקתאע"פ שאינה

ומושב עמך גו': זה הנמכר לע"ז עצמה לקטוב עלים וזאת

לרכיה ולא לשם אלהות]:

וכי יש לך אדם בישראל מנוטלי קלק בארץ שאין לו גואל

מזרע יעקב בעוד אחד מכל ישראל קיים הוא קרוב לו: אלא

זה שיש לו גואלים אבל אין הגואל רוצה ליקח ולימדך הכתוב

שהרשות ביד הקרוב: חובה והאי כי לא יהיה לו גואל דריש בשאי

אפשר ביד הראוי ליורשו לגאול ואין הגאולה מוטלת (עליו) אלא

על הקרוב מן הכל:

יפת חואר נשמע מתוך שמתגרה בו ילכו מקמת יופיה התירה

לו ובקושי אלא דמוטב שיאכלו ישראל בשר תמותות שחוטות

בשר מסוככת שקוטה ואע"פ שהיא מאוסה כדכתיב ביקוקאל ולא

בא בפי בשר פגול: ולא יאכלו בשר תמותות לאקר שימותו ויהיו

כנלות: תמותות אמורע"ש"י: וחשקת בקשקו תלה הכתוב

האשה נקנית פירק ראשון קידושין

מעבדות לחירות והלך זה וקנה ארון לעצמו

כד ת"ד הכהו על עינו וסמאה על אזנו וחרשה עבד יוצא ע"נ בהן לחירות כנגד עינו ואינו רואה כנגד אזנו

ואינו שומע אין עבד יוצא בהן לחירות אמר רב שמן ולרב אשי למי מרא דקלא לאו כלום הוא והסנא רמי

בה יחזקאל תרנגול שהושיט ראשו לאויר כליו מכוחו וחקע בו ושברו משלם גזק שלם ואמר רב יוסף אמרי

בי רב סוס שצנף וחמור שנער ושברו כלים בחך הבית משלמים חצי גזק א"ל שאני אדם הכיון דבר

דעת הוא איהו מבצית נפשוה כדתניא המבעית את חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים כיצד

חקע באזנו וחרשו פטור אחוה וחקע באזנו וחרשו חייב כה סבי דניזונייא לא אחו לפרקי דרב חסדא א"ל לרב

המונא זיל צנעינהו אול אמר להו מ"ט לא אתו רבנן לפירקא א"ל (מאי) [אמאי] ניתי רבעינן

כנגד עינו שהכה לכותל והנעיתו בקול ואינו רואה או שתקעו ושברו בקול משלם גזק שלם כסומכוס מוקמינן לה

בב"ק דאמר בהמה שהזיקה בלרורות משלם גזק שלם ושברו את הכלים בקולם חצי גזק כדין לרורות לבבנן דפליגי עליה

דסימכוס בב"ק ואמרי אינו משלם אלא כלי גזק לרורות שאנו אדם דבר דעת הוא האי גזק וכי מינעית מדעתיה קסינעית

שכותן לבו אל סקד קול הבא מתאוס: סבי דניזונייא גס מקום: זיל צנעינהו אמור אליהם להסגר ולישנ בביתם חה לשון כדוי לת"ס כדאמרינן בב"ק לאמר לו

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רמז

מיניה מילה אולא פשט לן א"ל מי בעיתו מינאי מיהו
ולא פשיטנא רכו בעו מיניה עבד שסרסו רכו בכצים
מהו כמום שבגלוי דמי או לא לא הוה בידיה א"ל מה
שמך א"ל המנונא א"ל לאו המנונא אלא קרנונא אתא
לקמיה דרב חסדא א"ל מתניתא בעו מינך דתנן כ"ד
ראשי אברים שבאדם כולן אינן מטמאין משום מחיה
ואלו הם ראשי אצבעות ידים ורגלים וראשי אזנים
וראש החוטם וראש הגויה וראשי דדים שבאשה ר'
יהודה אומר אף שבאיש חני עלה ככולם עבד יוצא
בהם להירות רבי אומר אף הסירוס בן עזאי אומר
אף הלשון:

מס
כ"ד
מטמאין
מחיה

דרך כבוד הסגר ואז בנייתך: כמו מום שבגלוי דמי זכרי תלויים
בבים וככרים בקוף או לא הואיל וטמונים בתוך הכיס: קרנונא
יושב קרכות אתה ולא בעל תורה: מתניתא בעו מינך גרסינן
דמכרייתא דתני עלה דמתניתין רבי אומר אף הסירוס יליף לה:
אין מטמאין משום מחיה אם אחד מן הפגעים כדכתיב ומקית
בשר קי בשאת וכתיב בה לכל מראה עיני הפהן שתהא כולה
כחיות כאק סרט למקיה שהיא במקום משופע ויורד לכל עד
שאין יכול לראות ראש הפגע ורגליו כאקת: וראשי אזנים שפת
האוזן: ראש הגויה גיד: וראשי דדים שבאשה אבל שבאים
אינן בולטין כ"ע ואין זה שופע: להירות דכולם אם קללו לו רבו
מום שבגלוי הוא ואינו קוחר: רבי אומר אף הסירוס מוסיף על
אלו לעכין עבד וכן ועין לא אלטרי ל' לרבי למנו' בתוספת דבהדיא
כתיב חיל קרי בני רב הוא ות"ק לא פליג בהא: אף הלשון

כ"ד

השין
לעצמו
דיוצא
ד אזנו
ב שמן
א רמי
זכוכית
אמר
בתוך
בן דבר
ת את
כיצד
היוב:
ל לרב
ש לא
דבעין
בתרש:
מיכן לה
ושברו
גי עליה
שאנו
מינעית
להסגר
אמר לו

ד ת"ר הוא ללמוד ובנו ללמוד הוא קידם לבנו ר'
 כט י"ג יהודה אומר אם בנו זריו ז' ומוצלה ותלמודו
 ע"ג מחקיים בידו בנו קדמו כי הא דרב יעקב בריה דרב
 אחא בר יעקב שדריה אבות לקמיה דאביו כי אחא
 חוייה דלא הוה מחדרן שמעתיה א"ל אנא עדיפנא
 ממך תיב ית ואיזיל אנא שמע אביו דקא הוה אתי
 הוה ההוא מויק בי רבנן דאביו דכו הוה עיילין תרין
 אפי' ביממא הוה מתזקי אמר להו לא ליתיב ליה אינש
 אושפיוא אפשר דמתרחיש ניסא על בת בהווא בי
 רבנן אידמי ליה כתנינא דו' רישוותא כל כריעה
 דכרע נתר חד רישא אמר להו למחר אי לא
 איתרחיש ניסא סכנתין :

בגמ' אית'
 ומחולק
 כ"ט
 ומחולק

ה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה נושא אדם
 אשה ואח"כ לומר תורה ר' יוחנן אמר

ס

הדרכו לראותו כשהוא מדבר ומס שגלוי הוא :
 אם היה בנו זריו והאב רואה שילדים סמנו ואין לו סיפוק ככסים
 שילמדו שניהם ילמוד בנו והוא יטריק אחר מוטות ויספיקנו :
 בי רבנן בהמ"ד רוקק מן הישוב היה : לא ליתיב ליה איניש
 אושפיוא לרב אחא ועל כריתו ילין בבית המדרש ומתוך קסידותו
 יעשה לו נס ויהרוג את המזיק : בת לן : על ככנס : אידמי ליה
 מזיק : כתנינא דשבע רישי שהיו לו ז' גולגולות : כל כריעה
 דכרע רב אחא ומתפלל על אותו מזיק כתר קד רישא : סכנתין
 סכנתם אותי :
 נושא אשה דהוה בלא הרהור ואמר כך הולך ולומד תורה :

האשה נקנית פיק ראשון קידושין רמו

רוחים בצוארו ויעסוק בתירה ולא פליגי הא לן
והא להו:

משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא ו
דאדם גדול היא א"ל כשיבא לידך סס
הביאהו לידו כי אתא חזייה דלא פרים סוררא
א"ל מ"ט לא פריסת סוררא א"ל דלא נסיבא
והדרינתו לאפיה מיניה א"ל חזי דלא חזית להו
לאפאי עד דנסבת רב הונא לטעמי דאמר בן
עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעבירה
בעביר' ס"ד אלא אימא כל ימיו בהרהורי עבירה.
אמר רבא וכן הנא דבי ר' ישמעאל עד עשרים
שנה יושב הקביה ומצפה לאדם מתי ישא אשה
כיון שהגיעו עשרים שנה ולא נשא אומר תיפח
עצמותיו של אותו האיש אמר רב חסדא האי
דעדיפנא מחבראי דנסיבא בשיתכר ואי הוה
נסיבא באביסר הוה אמינא לשטן גירא בעיניך. ל

הא לן בני צנל היו הולכין וגורסין מאניות התנאי' שבא"י ומתוך
שלומדים קוץ למקומם אין לרכי הבית מוטלין עליו כושא אשה
דהוה בלא הרהור ואח"כ הולך ולומד תורה: להו לבני א"י
הלומדים במקומ' אס כושא אשה יהיו לרכי הבית מוטלים עליו
ויבטלוהו:

חזייה רב הונא לרב המנונא: דלא פרים סורר' כדרך הנשואים
שהיו רגילין לכסות ראשן: הוה אמינא לשטן גירא בעיניך
כלו' הייתי מתגרה בו ושטן הוא ינה"ר ולא אירא שיקטיאני:

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

א"ל רבא לרב נתן בר אמי אדירדך על צוואתיה
דברך משיחסר ועד כ"ב ואמרו לה מתמי סרו
משליכנ עד כ"ד כחנאי חנוך לנער על פי דרכו ר' יהודה
ור' נחמיה חד אמר משיחסר ועד כ"ב פוח"א מתמי
סרו ועד כ"ד :

זא"ר יהושע ב"ל כל המלמד את בן בנו תורה מע"ה
עליו הכתוב כאלו קבלה כהר סיני שנא
דנריס ד* והודעתם לבניך ולבני בניך וסמיק ליה יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ר' חייא בר אבא
א'שכחי לר' יהושע בן לוי דשדו רוסנא ארישיה
וקא ממטי ליה לינוקא לבי בנישחא א"ל מאן
כולי האי א"ל כו' זוטרא מ"ד והודעתם לבניך
וסמיק ליה יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך

אדירדך על צווארי דברך בעוד ידך תקיפה על צנך קודם שיגדל
ולא יקבל תוכחתך הזילו אשה : שיחסר שנין הגיע זמן ליכנס
ויותר מפ"ב אל תאמרו : ל"א אר"ך על צווארי דברך בשעה
שעוד ידך תקיפה עליו הוי זכיה ללמדו תופסת ותי זה זמנו
משיחסר עד כ"ב בלי משיחסר אין צו דעת לקבל תוכחה כל כך
ואל תכבוד יסורין ותוכחת ויותר מפ"ב יש לקום שלא יבעט ונס
עיקר : ע"פ דרכו דרך שכל ימיו יהא מתנהג בו סנוך לו בכערותו
ואינו י"א כערותו ר' יהודה ור' כסויה זכו :

דשדו רוסנא ארישיה סדין שאינו ראוי לעטופת הראש אלא
כסוי בעלמא שס על ראשו שלא לילך בגלוי ראשו ולא
הסמיק להתעטף בסודרו : מאן כולי האי שמיפרת ללאת בלא

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רמח

בחורב מכאן ואילך רבה בר [רב] הונא לא טעים
 אומצא עד דמייחי ליה לינוקא כי מדרשא א"ר
 חייא בר אבא לא טעים אומצא עד דמקרי לינוקא
 ומוספיה אמר רב ספרא משום ר' יהושע בן
 חנניא מ"ד *ושננתם לבניך אל תקרי ושננת' אלא דנניסו
 ושלשתם לעולם ישלש אדם שנותיו שלישי במקרא
 שלישי במשנה שלישי בתלמוד מי ידע כמה חיי
 לא צריכא ליומי. לפיכך נקראו ראשונים סופרי'
 שהיו סופרים כל אותיות שבתורה שהיו אומרים
 *וא"ו דגחון חציין של אותיות של ספר תורה ויקרא יא
 *דרש דרש חציין של תיבות *והתגלח חציין של
 פסוקים *וזכרסמנה חזיר מיער עי"ן דיער חציין של
 תהלי באיתו' והוא רחום יכפר עון חציין דפסוקים: תלמיס פ
 ת"ד (ח') [חמשת] אלפים ותתפ"ח פסוקים הויין ח
 ספר תורה יתר עליו ספר תהלים ח' סס

צטיפה ההונת לך: לא טעים אומצא צטר מעט צגקליס היו
 רנילין לטעום צצקר. עד דמקרי לינוקא ומוספיה מהדר לו
 מה שקרא אתמול ומלמדו עוד פסוק יותר: אלא ושלשתם
 מדלח כתיב ושכיתם (קד זימנח מאי ואכנתם צצ' כוכי"ן ש"מ
 שישיע אותי שתי פעמים והייכו ושלשתם) שישלשם: ליומי ימי
 הצבוע: לפיכך נקראים וכו' מילתא צאפיה כפשיה היא: עי'
 תלמוד סדרות וטעמי סתימתן של משניות ולתכלס כמה שפותרות בחפשי
 זו את זו: נקראו ראשונים סופרים כלכתיב ומשפחות סופרים עין יעקב
 יושבי יעבץ: וא"ו דגחון כל הולך על גסון:

שין
 אריה
 סרו
 הורה
 חמני
 וע"ה
 שגא
 אשר
 אבא
 שיה
 מאו
 בניך
 היך
 יגדל
 יכנס
 בשעה
 זקנו
 ל כך
 גונה
 רותו
 חלא
 ולא
 בלא

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רמס

משל לאדם שהכרה את בנו מכה גדולה
והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו בני כל זמן
שהרטיה זו על מכתך אבול מה שהנאתך ושחה
מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין
אתה מזוירא ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה
נומי כך הקב"ה אמר להם לישראל בני בראתי
יצה"ר ובראתי לו חורה תכלין ואם אתם עוסקים
בתורה אין אתם נמסרים בידו שנא' *הלא אם נלא' ד
חטיב שאת ואם אין אתם עוסקים בתורה אתם
נמסרים בידו שנא' *לפתח חטאת רובץ ולא עוד ^{סס}
אלא שכל משאו ומתנו כך שנא' *ואליך תשוקתו ^{סס}
ואם אתה רוצה אתה מושל בו שנא' *ואתה ^{סס}
חמשל בו :

ת"ר קשה יצה"ר שאפילו יוצרו קראו רע שנא' י
*כי יצר לב האדם רע מנעוריו א"ר יצחק ^{סס}
יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום שנא' *רק נלא' ^ס
רע כל היום. (אמר ר"ל) [וא"ר שמעון בן לוי] ^{ססו}
יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש

מה שהנאתך כל מה שדעתך (נת) [נוטה] הימנו ואפי'
נדש וכל מיני מתיקה שקשים למכה: נומי למי פירסי"ליאש
בלע"ז: אם חטיב לקס טוב: שאת תתשא על ירך: משאו
ומתנו של יפה"ר נאדם להקטילו: ואם אתה רוצה עטוק בתורה
ואתה מושל בו: ^{ססו}

כל חיום קרא יתירה הוא ללמדנו שכל שעות היום רעתו
סעסעו דאשוי האופם הובאל חקט זל דרוב

תלים לו להמיתו שנא * צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו
 סס ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו שנא * ה'
 לא יעובנו בידו. תנא דבי ר' ישמעאל בני אם
 פגע בד מנוול זה משכהו לבית המדרש אם
 אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ שנא
 * הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ
 ידוים כג סלע ואם אבן הוא נימוח שנא * הוי כל צמא
 יצבי כה לכו למים ואמר * אבנים שהקו מים]:
 יא [פיסקא האב חייב בכנו וכו'] וללמדו אומנות
 סס מנא לן אמר חוקיה דאמר קרא
 קהל ט ראה חיים עם אשה אשר אהבת אם אשה
 ממש [היא] כשם שחייב להשיאו כך חייב
 ללמדו אומנות אם הורה היא כשם שחייב ללמדו
 תורה כך חייב ללמדו אומנות. וי"א אף להשימו
 בנהר מ"ט חיותיה היא. ר' יהודה אומר כל שאינו
 מלמדו אומנות באלו מלמדו לסטות מאי בנייהו
 איבא בנייהו דאגמריה (נמו) עיסקא:
 מתקדשת: מנוול זה יכה"ר מתגרה כך: מתפוצץ מהתורה
 כאלו כושלה המסעפע את הברזל: דהמחש
 ראה חיים חיותות שתקיס צו עם אשה מקיס חומות לאשה:
 אם אשה האמור' כאלו אשה מנא היא כשם שמליכו שפיץ
 אדם להשיאו אשה כך חייב וכו': מאי בנייהו חזי קא מוסף
 ר' יהודה: עיסקא אס למדו סקורה לת"ק הרי למדו חיים לר'
 יהודה דאחי (לטעמיה) [לטעמא] אומנות דוקא שכמה פעמים
 שאין לו כמה לעשות סקורה ועומד ומלסטס:

ת"ר
 לכב
 זנא
 אב
 זאמ
 זנש
 חמס
 ת"ר
 חמ
 מי
 מאמ
 הקב
 שא
 דא
 שלש
 זמח
 245

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רנ

ת"ד נאמר *כבר את אביך ואת אמך ונא* כבוד יב
את ה' מהונך השוה הכתוב כבוד אב ואם
לכבוד המקום נאמר *איש ואמו ואביו תיראו* שחות כ
ונא' *את ה' אלהיך תירא השוה הכתוב מורא
אב ואם למוראת המקום נאמר *מקלל אביו
ואמו מות יומת ונא' *איש איש כי יקלל אלהיו
ונשא חטאו השוה הכתוב ברכת אב ואם לברכה
המקום. אבל בהכאה ודאי אי אפשר וכן בדין

ששלשתן שותפין בו:
ת"ד שלשה שותפין הם באדם הקב"ה ואביו וג
ואמו בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו
נאמר הקב"ה מעלה אני עליהם כאלו דרתי
ביניהם ובכרוני. תניא רבי אומר גלוי וידוע לפני
מי שאמר והיה העולם שכן מכבד את אמו יותר
מאביו מפני *שמשרלתו בדברים לפיכך הקדים לא
הקב"ה כבוד אב לכבוד אם וגלוי וידוע לפני מי
שאמר והיה העולם שהבן מתירא מאביו יותר
ודאי בהכא' אי אפשר להקיים שחן הכאה כלפי מעלה:
וכן בדין שוקשו לכבוד ומורא על הבן שהרי חף הם
שותפין למקום:
שלשה שותפין הם הפרס בכריתא במסכת מדה חט מוריע
לזון שבו אשה מורעת אדם שבו והקב"ה מוסק בו כשמה
ומחליט עין ושעיעת חזן ודבור: משרלתו מפתה אותו
כדמתרגמינן כי יפתה ארמי יסדל:

שיין
תמיתו
ה'
אם
אם
שנא
יפוצץ
צמא
:
זמנות
קרא
אשר
היי
ללמוד
השימו
שאינו
ינייהו
:
הסתורה
ש
לשמה:
בו שיי
ח מוסק
יים לר'
פעלים

מאמו מפני שמלמדו תורה לפיכך הקדים הק"ה
מורא האם למורא האב חני חנא קמיה דרב
נחמן בזמן שאדם מצעז את אביו ואת אמו אמ'
הקב"ה יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם שאלמלא
דרתי ביניהם צערוני:

יד א"ר יצחק כל העובר עבירה בסתר כאלו דוחק
סס רגלי שכינה שנא' *כה אמר ה' השמים

יסעיה סו כסאי והארץ הדום רגלי א"ר יהושע בן לוי אסור
לו לאדם שיהלך ד' אמות בקומה וקופה שנא'
ססו *מלא כל הארץ כבודו רב הונא ברית דרב
יהושע לא מסגי ד' אמות בנילוי הראש אמר
שכינה למעלה מראשי:

סס שאל בן אלמנה אחת את ר' אליעזר אבא אומר
השקני מים ואימא אומרת השקני מים

איזה מהם קודם א"ל הנה כבוד אמך ועשה
כבוד אביך שאתה ואמך חייבים בכבוד אביך
בא לפני רבי יהושע אמר ליה כך אמר לי רבי
נחגרשה מהו אמר ליה מבין ריסי עיניך ניכר

והארץ (כולה) הדום רגלי והעובר בסתר אומר אין המקום
כאן לפיכך הוא כסתר לומר אין יודע כמלא כדוקק

רגליו ומקלרן לומר אין כאן: מלא כל הארץ משמע משתרנג
ויורד למטה והזוקף קומתו כראה כדוקק:

א"ל כך ר' יהושע השיבו כדרך שהשיב לו ר' אליעזר: נחגרשה
שאין אמי קיימת בכבוד אני מהו: מבין ריסי עיניך שער

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רנא

שכן אלמנ' אתה הטל להם מים בספל וקעקע להם כתרנגילים:

דרש עולא רבה אפיתוחא דבני נשיאת מ"ד אן

*יוהוד ה' כל מלבי ארץ כי שמעו אמרו שם

פיד מאמר פיד לא נאמר אלא אמרו פיד. תהלי' קלח

בשעה שאמר הקב"ה *אנכי ולא יהיה לך אמרו שמות כ

אה"ע לכבוד עצמו היא דורש כיון שאמ' *כבר שם

את אביך ואת אמך חורו והודו למאמרו הראשנו

רבי אמר מהכא *ראש דברך אמת ראש דברך תהלי' קיס

ולא סוף דברך אלא מסוף דברך ניכר שראש

דברך אמת:

בעו מיניה מרב עולא עד היכן כבוד אב ואם מן

שנאמרו' כסוי העין אתה ניכר שהיית יתום וכנשרו ריסי עיניך מן

הנכי כדאמרי' (במ"ק) [בכנהדרין דף ק"ד] והיה ר"ג שומע ^{ס' אין}

קולה וזוכה כנגדה עד שנאמרו ריסי עיניו: שכן אלמנה אתה ^{חגי' מדין}

ולא לריך אתה למעשה אלא ללמוד זאת ואני אומר לך שכבוד ^{וע"ש}

שניהם אזה עליך: הטל להם מים בספל וקעקע קרקר להם ^{דש"ס}

כמו שמקרקרין לתרכגולין ולפי שלא היה לריך לעשות והוא שאלו

כמו שעליו לעשות [אמר לי אבא ואימא השיבו בלאן שקוק]:

חורו והודו למאמרות הראשונות כ"ש שקייב אדם בכבודו שאף

הוא שותף בצריאתו כאביו ואמו וקיינו ומיתו מסורין בידו:

ראש דברך אמת לא הוזקק הכתוב לומר ראש דברך אמת אלא

לפי שהיו מרכיבים אחר דבריו הראשונים לומר בכבודו הזהיר

ולאמר זמן קורו והודו כשאמרו סוף דבריו למדו שראש דבריו אמת:

שין
ק"ה
דרב
אמ'
למלא
דוחק
שמים
אסור
שנא
דרב
אמר
אומר
מים
עשה
אביך
רבי
ניכר
המקום
כדוק
משתרצ
תגרשה
ד' שער

אמר להם צאו וראו מה עשה נכרי אחד
לאביו באשקלון ודמא בן נתונה שמו פעם אחת
בקשו חכמי פרנמיא בס' רבוא שנה והיה
מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו*
אמר רב יהודה אמר שמואל שאלו את ר' אליעזר
עד היכן כבוד ב ואם אמר להם צאו וראו מה
עשה נכרי אחד באשקלון ודמא בן נתונה שמו
אשרו פעם אחת בקשו ממנו חכמים אבנים
לאפור בס' רבוא שכר ורב כהנא מתני בשמנים
רבוא והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של
אביו ולא ציערו לשנה האחרת נתן לו הקב"ה
שכרו שטלדה לו פרה אדומה בעדהו נכנסו
חכמי ישראל אצלו אמר להם יודע אני בכם
שאם מבקש אני מכם כל ממון שבעולם אתם
נותנים לי אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו
ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא (וכששמעו
חכמים בדבר אמרו) [וא"ר חנינא] ומה מי שאינו
מצווה [ועושה] כך מצווה ועושה עאב"ו דא"ר חנינא
גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה
אמר רב יוסף מריש הוה אמינא מאן דהוה אמ'
לי הלכה כר' יהודה דאמ' סומא פטור מן
בס' רבוא שכר היה משכר בה ס' רבוא זכאי זהב תחת
מראשותיו של אביו והוא זמן ומה מי שאינו מצווה ועושה
כך שילס לנהק"ה שכרו האדר' יהוד' דאמ' סומא פטור מן

ירושלמי
תנלוהו
פאיטות
על המיכה
לכך לא
שנה
מוס'

האשה נקנית פהק ראשון קדושין דנב

המצות עבדנא יומא טבא לרבנן אמנא אנא
לא מפקידנא וקא עבדנא השתא דשמענא להא
דא"ר חגינא גדול מצווה ועושה יותר ממי שאינו
מצווה ועושה מאן דאמר לי דאין הלכה כר'
יהודה עבדנא יומא טבא לרבנן:

כ"י אחא רב דימי אמר פעם אחת היה לבוש יו
סירקון של זהב והיה יושב בין גדולי רומי סס
ובאחה אמו וקדעתו ממנו וטפחה לו על ראשו
וירקה לו בפניו ולא הבלומה (ונפל קורדקסין אינו בנח'
שלה והושיטו לה שלא תצטעה) חני אבימי
בריה דר' אבהו יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו
מן העולם ויש מטחינו ברוחיים *ומביאו לעוה"ב סס ע"ב
המצות כנ"ק ס' הקובל: לא מפקידנא שהיה סני כהור: יומא
טבא לרבנן סעודה לתלמידים:

פעם אחת היה לבוש דמא בן כתיבה: סירקון לבוש שקורין
סיכד"ר: של זהב מרוקס נקוטי זהב: פסיוני עוף קטן
ושמי מין שליו שירד במדבר: וטורדו מן העולם שכענש עליו
שמראה לו לרות עין על מעולתו: ויש מטחינו ברוחיים שהיא
מלאכה קשה: ומביאו לעוה"ב שמכבדו בדבר דברים טובים
ונקומים והאלאכה מטיל עליו בלשון רכה ומראה לו לורך השעה
שאיכן יכולין להתפרכס אלא בגיעה יי. בתלמוד ירושל' גרסינן
מעשה בשמיים. מעשה בארץ שהיה מאכיל ללבו פסיוני פעם
שאת אמר לו אביו מאין לך כל אלה א"ל סנא מה איכפת לך
טקין ואכול כלו לעום ואכול הראשו שקשה לו ושוכ מעשה בארץ
:מעשה טבא לרבנן סעודה לתלמידים:

א"ר אבהו כיון אבימי כרו קיים מצות כבוד
 חמשה בני סמכי הוו לי לאבימי בחיי אביו וכי
 הוה אתי ר' אבהו קרו אבבא רהיש ואול ופתח
 ליה ואמר אין אין אדמטאי החם יומא חד א"ל
 אשקיין כיוא אדאיייתי ליה נמנם גחין קאי עליה
 עד דאיתער אסתיעא מלתיה ודרש אבימי
 תליס עט* מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך א"ל
 רב יונקב בר אבות לאביי כגון אנא דעד דאתינא
 מבי רב אמא מדלא לי כסא ואמא מזגא לי
 היכי אעביר א"ל מאמך קביל ומאבוך לא תקבר
 דכיון דבר תורה הוא חלש' דעתיה. ר' טרפון
 שהיה טוקן ברחים והיה לו אב זקן שלק המלך בשביל אביו ללא
 לעבודת המלך א"ל בנו אבא טוקן ואני אלך תקטיך לעבודת
 אינו המלך שאין לני קלבה (אי לנזיכא טב לך ואס למלקי טב לך):
 בר"ש ה' בני סמכי הוו לי לאבימי בחיי אביו ואס"ה כי הוה קרו
 ר' אבהו אבבא היה אבימי רץ ופוחק לו ואינו מניח לאחד ונכני
 לילך: אין אין אפתק אפתק. אסתיעא מילתיה בעודו גקין
 לפכיו שהבין במדרש מזמור אקד שנס' תהלים שלא היה מנין בו
 קודם לכן לדורשי יש מפרשים שבמקרא זה לבדו דרש מזמור לאסף
 אלהים באו גוים בנחלתך וגו' קינה לאסף מינעי ליה ודרש כך
 שאמר אסף שירה על שכינה הקב"ה קמתו בעלים ובאנשים
 שבביתו ומתוך כך היתיר פליטה בישראל שאלמלא כך לא נשתייר
 מהם שריד וכה"א כלה ה' את קמתו וילת אש כליון: כגון אנא
 שאני יקיד ואהוב לאבי ויקר לאמי ועושין לי זאת מה אעשה:
 כיון דבר תורה הוא חלשה דעתיה אס תקבל ממנו עבודה:

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רנג

הוה ליה ההיא אימא דכל אימת דהוה בעיא
למיסק לפוריא גחין וסליקה [וכל אימת דהוה
נחית נחזא עלויה] אתא וקא משתבח בי מדרשא
אמר ליה עדין לא הגעת לחצי כבוד כלום
זרקה ארנקי בפניך ליום ולא הכלימתה. רב יוסף
כי הוה שמע קל כרעא דאימיה אמר איקום
מקמי שכינה דאתיא. א"ר יוחנן אשרי מי שלא
חמאן ר' יוחנן עברתו אמו מת אביו ילדתו מתה
אמו וכן אביו [איני והאמר אביו אמרה לי אם
ההוא מרביניתא הואי]:

וכס' יוחסין
א"ל אשר
בך ירוחם
יתוס ר"מ
אבני

רב אסי ה"ל ההיא אימא זקנה א"ל בעינא
תכשיטים עבד לה בעינא גברא נייעיין לך
בעינא גברא דשפיר כוונך שבקה ואול לא"ל
שמע דקאזלה אבתריה אתא לקמיה דר' יוחנן
א"ל מהו לצאת מא"ל לז"ל א"ל אסור לקראת
אימא מהו א"ל איני יודע (ארתח) * [ארתח] ס"ל הוסיין
פורתא הדר אתא א"ל אסי נתרצית לצאת המקום
יחזירך לשלום אתא לקמיה דר' אלעזר א"ל
ח"ו דילמא מירתח רתח א"ל מאי אמר לך א"ל
אשרי מי שלא חמאן שחי אפטר לקיים כבודם ככל הלורך
והוא כענש עליהם: ירביניתא אומנת:
נתרצית לצאת סנור היה שדעתו לקזור למקומו לזבל: יחזירך
לשלום עד מקומך: א"ל ר' אסי לר"א דילמא ק"ו
סירתך רתח עלי ר' יוסקן:

שין
כבוד
יו וכי
ופתח
א"ל
עליה
אבימי
א"ל
אתינא
גא לי
חקבר
טרפון
ביו לנא
לעבודת
ב לך):
קרי
ד ונכני
דו גקין
מבין זו
לאספ
דרש כך
באנכים
כשתיר
יו אנא
לעשה:
גנולה:

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

המקום וחזקך לשלום א"ל ואי איתא דהתח לא
הוה מסבך לך אדהבי שהכי שמעי לארונה
דקאתי אמר אי ידעני לא נפקא:

ס"ט ת"ר מכבדו בחייו ומכבדו במותו בחייו כיצד

הנשמע בדבריו אביו למקום לא יאמר
שלחוני בשביל עצמי מהרונני בשביל עצמי פטרוני
בשביל עצמי אלא כולהו בשביל אבא. במותו כיצד

היה אומה דבר שמועה מפיו לא יאמר כך אמר
אבא אלא כך אמר אבא מדי הרוני כפרת משכמו

וה"מ תוך י"ב חדש מבאן ואילך אומ'ו"ל לחיי העה"ב:
ית"ר איזהו מורא ואיזהו כבוד. מורא לא עומד

ס"ט במקומו ולא יושב במקומו ולא סותר את
דבריו ולא מכריעו כבוד מאכיל ומשקה מלביש
(ומנעיל) [ומכסה] מכנס ומוציא. איבעיא לתו

הנשמע בדבריו אביו למקום חס מכיר באנשי המקום שמכבדים
את אביו לקלוק לו כבוד לקבל דברים שיאמר נשמו אל

יתלה הכבוד בעלמו ואפי' יודע שיכבדו כאביו אלא יתלה הכבוד
באביו: שלחוני בשביל אבא שהוא לריך (לו) [לי] אבל אם

אינו נשמע למקום בדבר אביו כדבר עלמו אל יתלה באביו שאינו
לו אלא גכאי: הרוני כפרת משכבו עלי יצא כל רע הראוי לבא

על נפשו: מבאן ואילך ככה קבל מה שקבל שאין משפט רשעי
ישראל בגיהנם אלא י"ב קדש:

לא עומד במקומו במקום המיוחד לאביו לעמוד ס"ט בסוד זקנים
עם קביו בעלה: ולא מכריעו אם היה אביו וקכס אקר

אלו יודו אביו לא יודו יקר ל"ו יעקב ל"ו יעקב ל"ו יעקב
מן דבר הוה תלשה רעיה אם מקבל עמי עולה:

האשה נקנית פרק ראשון קידושין הנד

*משל מי רב יהודה אמר משל בן רב נתן (אמר לב רב) [כה] אושעיא [אמר] משל אב [מיתבי] נאמר *כבר את אביך ונאמר *כבר את ה' מהונך מה לתלן בחסרון כים אף כאן בחסרון כים ואי אמרת משל אב מאי נפקא לי' מינו' לבטול מלאכה]. שאלו את ר' אליעזר עד היכן כבוד אב ואם אמר להם כדו שיטול ארנקי (של דינרים) ויטולנו לים בפניו ולא יכלימנו:

רב הונא קרע שראו באפי רבה בריה אמר איזיל איהו אזי רתח אי לא רתח ודילמא רתח וקעבר *אלפני עור לא תתן מבשול המחיל ליה ויקרא יט ליקריה והא קעבר משום *כל תשחית דעבר לוח דנריס כ בפומבינו ודילמא מ"ה לא רתח דעבר ליה בשעת ריתהיה:

א"ר יצחק בר שילא אמר רב מתנא אמר רב סס חסרא האב שמחל על כבודו כבודו מחול הרב שמחל על כבודו אין כבודו מחול רב יוסף אמר אפילו הרב שמחל על כבודו כבודו מחול שנא' *וה' הולך לפניהם יומם אמר רבא הכי שמוס ינ

קלוקים בדבר הלכה לא יאמר כראס דנתי פלוגי: משל מי מאכילו ומסקהו ומכדו: ודילמא רתח ואמר לאננה מידי דריתקיה: וקעבר סב הונא: משום ולפני עור לא תתן מבשול שגורס לזכו לקטוא: בפומבינו במקום התפירה שאינו כסס מדקין בכך כגון בשוליו:

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

השתא החם הקב"ה עלמא דיליה הוא ותורה דיליה
 ע"ע"נהיא מחיל ליה ליקריה *הכא תיר' דיליה היא
 מליס הדר אמר רבא אין תורה דילי' היא דכתיב *ובחורתו
 יהגה יומם ולילה [איני והא רבא משקי בי הלולא
 דברי' ודל לי' כסא לרב פפא ולרב הונא ברי'
 רב יהושע וקמו מקמי' לרב מארי ולרב פנחס
 ברי' רב חסדא ולא קמו מקמי' איקפד ואמר הני
 רבנן רבנן והני רבנן לאו רבנן ותו כו' אפ"ה הירור
 מיעבר לי' בעו]:

יס מעשה בר' אליעזר ור' יהושע ור' צדוק שהיו
 מסובים בבית משחה בנו של רבן גמליאל
 והיה רבן גמליאל עומד ומשקה עליהם נתן הכוס
 לר' אליעזר ולא נטלו נתנו לר' יהושע וקבלו א"ל
 ר' אליעזר מה זה יהושע אנו יושבים וגמליאל
 ברכי עומד ומשקה עלינו א"ל מצינו גדול ממנו
 ששימש אברהם גדול הדור היה וכתוב בו *והוא
 עומד עליהם ושמא תאמר כמלאכי השרת נדמו
 לו לא נדמו לו אלא לערביים ואנו לא יהא רבן

הכא תורה דיליה היא בתמיה הכבוד תלוי בתורה ואין יכול
 למקול על כבוד התורה שהיא של הקב"ה : ובחורתו והגה
 כי אם בתורת ה' קפלו ובחורתו יהגה [בתזילה היא כקראת
 תורת ד' ומשלמה וגרסה היא כקראת תורתו] :
 לא נדמו לו אלא לערביים שאמר להם וקצנו רגליכם שהערכיים
 משתקנים לאנך רגליהם כדאמרינן בב"מ אמרו לו בערכיים

האשה נקנית פירק חשיעי קירושין רנה

גמליאל בר עומר ומשקה עלינו אמר להם ר' צרוק
עד מתי אתם מניחים כבודו של מקום ואתם
עוסקים בכבוד הבריות הקב"ה משיכרוחות ומעלה
נשיאים ומוריד מט" ומצמיח ארמה ועורך שלחן
לפני כל אחד ואחד ואנו לא יהא [רכן] גמליאל
ברבי עומר ומשקה עלינו:

ת"ר *משני שיבה תקים יכול אפילו מפני זקן זס
אשמאי ת"ל זקן אין זקן אלא חכם שנא' ויקרא יס
*אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ר' יוסי מדבר יא
הגלילי אומר אין זקן אלא שקנה חכמה שנא'
*ה' קנני ראשית דרכו יכול יעמוד מפניו ממקום ^{חשלי ח}
רחוק ת"ל תקום והדרת לא אמרתי קימה אלא
במקום שיש הדור יכול יהדרנו בממון ת"ל תקום
והדרת מה קימה שאין בה חסרון כים אף הידור
שאין בה חסרון כים יכול יעמוד מפניו מבית
הכסא ומבית המרחץ ת"ל תקום והדרת לא אמרתי
קשה לנו שמתקוים לאבק רגליהם : ר"ג ברבי כלו' אדם גדול
וכן כל ברבי שנתלמוד :

זקן אשמאי אשם רשע וע"ה : מזקני ישראל גמר זקן מזקני
מה להלן גדולים ומכמים דכתיב אשר ידעת כי הם זקני
העם ושיטרו : אין זקן אלא זה שקנה חכמה ולשון כוטרקון
דבר הכתוב ולק' פריך היינו ת"ק : אלא במקום שיש לו הידור
בעמידתו דהיינו תוך ד' אמות דמוכסא מלתא שפכיו הוא עומד:
יכול יהדרנו בממון יכול יהא הידור זה (קילוק) [הידור] ממון
: סגור קנה סגור שבת יתעבד יתעבד יתעבד יתעבד

קימה אלא במקום שיש הדור יכול יעצים עוננו
כאילו לא ראהו ת"ל [תקום] ויראת דבר המסור
ללב נאמר בו ויראת מא' היך ר' שמעון בן אלעזר
אמר מניין לזקן שלא יטרוח ת"ל זקן ויראת אוסו
בן יהודה אמר מפני שיבה תקים אפי' בל
שיבה במשמע ר' חסי הגלילי היינו ת"ק איכא
בתייהו יניק וחכים ת"ק סבר יניק וחכים לא ר'
חסי הגלילי סבר אפילו יניק וחכים:

כ איין בעלי אומניות רשאים לעמוד מפני ת"ח
לג בשעה שעוסקים במלאכתם ולא והא (חניא)
[חנן] כל בעי אומניו' (שבירו שלי') עומדי' בפניהם
לכבודו כמון: יכול יעצים עניו כאלו לא ראהו לקמן פריך
אטו ברשיעי עסקינן: דבר המסור ללב ללבו של עושה הדבר
הוא יודע אם רואהו או לאו לפי שיכול להשמע מעיני הבריות
אלא יתקוהו כרשע ושידיכוהו לכף זכות ויאמרו לא ראהו לכך
סאמר ויראת מאלקך שכל מעשנות גלויות לו ויודע כך שלסתור
ולבטל מלותי בתכונת: שלא יטרוח אם יכול לילך דרך אחרת
שלא יעמיד את הלבו: זקן ויראת להכניסוך ויראת לזקן לומר
שאף הזקן ירא: כל שיבה במשמע ואפי' זקן אשמי: ת"ק
סבר יניק וחכים לא וה"ק ת"ק איין זקן אלא זקן שהוא חכם
אנא' אספה לי אנעים איש מזקני וקטנים היו כדכתוב אשר
ידעת כי הם וגו' אלמא זקנים וידועים היו: ור"י הגלילי דמטו
ליה לקרא מעמעו זקנה מאש ודרוש ליה זה שקנה חכמה סבר
אפילו יניק וחכים:

עומדין מפניהם במניאי נכורים קאי כשעובדים בתוך ירושלים:

האשה נקנית פק ראשון קידושין . פנו

ושואלים בשלומם אומרים להם אחינו אנשי
מקום פלוני בואכם לשלום א"ר יוחנן מפניהם
עומדי מפני ת"ח אין עומדים א"ר (אפי) [יוסי] בר
אבין בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי
מפניהם עומדים מפני ת"ח אין עומדי ודלמא שאנו
התם דא"כ נמצאת אתה מכשילן לעתיד לבא:
דבי יוזנן הוה קאי מקמי סבי דארמאי אמר
כמה הרפחקי עדו עילוייהו דהני רבנן
מיקם לא קאים הידור עכיד להו אבוי יהיב ידא
לסבי רבא משדר שלוהי רב נחמן משדר גוזאי
אמר אי לא תורה כמרה נחמן בר אבא איכא
בשוקא:

נמצאת מכשילן שלא יבאו עוד שיאמרו כנוים את
נעיניהם ולאן מאוס קיבוצ מלוה הוא ואלו בני אדם (הנכנסים)
[המכורים] קאזגים בעיר (היו) ועוסקין במלות לא הוה (לא)
למיקם מקמייהו:

הרפחקי מקראות ולרות וראו נסים הרבה ומופתים עדו
עלודם עברו עליהם: אבוי יהיב ידוי [לסבי] פושט
ידו לזקנים כל כמה שעוברים אללו וכשעמים עליו: רבא הוה
שולח [שלוסין] לפשוט להם יד אבל הוא עלמו לא: רב נחמן
משדר גוזאי סריסם שהיו תמיד לפניו לפי שהיה שריתן הנשיא
ואב"ד היו רגילים לעמוד לפניו משרתים להכית ולכופף מאן
דלא לגיית דיכא וכשהיו זקנים עוברים לפניו היה שולק הסריסם
להתזיק בידם אבל הוא עלמו לא (הגד) [שלא] לזלול בתורהו
דאמר אי לאו תורה כמה נאמן איכא בשוקא הילכך אין קשיבותי

שין
עינו
מסור
לעור
אוסו
י' בל
איכא
א ר'
ת"ח
חניא
ניהם
פריך
הדבר
הברות
הו לכך
לסמור
אקרת
לומר
ת"ק
א חכם
אשר
דמטני
ה סנה
שלים:

כא א"ר אייבו א"ר ינאי * אין ת"ח רשאי לעמוד
 בפני רבו אלא שחרית וערבית כדי שלא
 סס
 סס ע"נ יהא כבודו מרובה מכבוד שמים א"ר אלעזר כל
 תלמיד חכם שאין עומד בפני רבו נקרא רשע
 קבלת ח ואינו מאריך ימים ותלמודו משתכת שנא * וטוב
 לא יהיה לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר איננו
 ירא [מלפני אלהים] מורא זו אינו יודע מהו
 ויקרא יט כשהוא אומר * תקום ויראתהו אומר מורא זו קימה:
 לו תניא * בניס אתם לה' אלהיכם בזמן שאתם
 דברי יד נוהגים מנהג בניס אתם קרוים בניס
 [אין אתם נוהגים מנהג בניס אין אתם קרוים
 בניס] דברי ר' יהודה ר' מאיר אומר בין כך
 ירמיה ד ובין כך קרויים בניס שנא * בניס סכלים המה
 כשכיל עלמי אלא כשכיל תורה . ואית דמסרשי אביי יהיב ידיה
 לסבי מכבד עלמו בזקנים ופושט להס ידו שיטען הוא עליהם רבא
 משדר שלוש' שילאו לקראתו לכבודו וכן רב כקמן ולית' דכל היכא
 דגרסיכו יהיב ידא להטען אקריס עליו ולא להטען הוא על אקריס
 כדאמר ס"ק דיומא נ"ל הוה סמי בירדכא אחא רבה בר בר קנה
 יהיב ליה ידא שיטען ר"ל עליו וילא לשפת הכהר :
 מכבוד שמים שהרי פכי יולרו איכו מקבל אלא שקרית וערבית
 הלכך מי שעומד ספכי רבו שקרית אין רשאי לעמוד ספכיו
 אלא ערבית : וטוב לא יהיה לרשע אין טוב אלא תורה שכאמר
 כי לקח טוב אלמא תלמודו משתכת ולא יאריך ימים אלא כלל
 ומה טעם לפי שאיכו ירא ומורא זו קימה היא כדמסרש
 ואזיל (טויראת) :

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רנו

ואומר *בנים לא אמון בם ואומר * [זרע מרעים] דנר' לנ
בנים משחיתים ואומר * והיה במקום אשר יאמר ישיבה פ
להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי קושע נ
ואומר וכי תימא סכלים הוא דמיקרו בני כי לית
בהו הימנותייהו לא מקרו בני ת"ש ואומר בנים
לא אמון בם וכי תימא כי לית בהו הימנותייהו
הוית דמיקרו בני כי פלחי לע"ז לא מקרו בני
(ואימא) [ת"ש ואומר] זרע מרעי' בנים משחיתים
וכי תימא בנים משחיתים מיקרו בני מעליא לא
מיקרו [ת"ש] ואומר והיה במקום אשר יאמר
להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי :

כתוב *ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה כב
עד בואם אל ארץ נושבת את המן אכלו לח
עד בואם אל קצה ארץ כנען או אפשר לומר עד שנות טו
בואם אל ארץ נושבת שכבר נאמר אל קצה ארץ
כנען ואי אפשר לומר אל קצה ארץ כנען שהרי

וכי תימא סכלי דמחקרי בנים כשאין בהם אלא שנות הוא
דמקרו בנים אבל כשהם רשעים דלית בהו הימנותא לא
מיקרו בנים : משחיתים דהיינו ע"ז כדכתיב פן תשקיתון
ועשיתם פסל וגו' : בני מעליא לא מיקרו עוד לעולם : ת"ש
דהדרי איקרי בני אל חי על ידי תשובה :
אל ארץ נושבת מעבר הירדן ואילך שהיא קטנה מארץ סיוון
ועוג כדאשכחן במשה שהיה מתאוה לכנס לה וקרי לה טובה :
קצה ארץ כנען בערבנות קואב ששם עת משה שהיא ארץ האמורי

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רנח

ומנין שבז' באדר נולד משה שנא *ויאמר אליהם דניי לא
בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד
לצאת ולבא שאין תלמוד לומר היום מה ת"ל היום
(היום מלאו ימי ושנותי) מלמד שיושב הקב"ה
וממלא שנותיה של צדיקים מיום ליום ומחדש
לחדש שנא *את מספר ימך אמלא:

שמות כג

משנה כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין כג
לו ימיו ונוחל את הארץ וכל שאינו עושה לש
מצוה אחת אין מטיבין לו ואין מאריכין לו ימיו ע"כ
ואינו נוחל את הארץ: גמ' ורמינהו אלו דברים
שאדם אוכל מפירותיה בעה"ז והקרן קיימת [לו]
לעת"כ אלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים
והכנסת אורח והבאת שלום בין אדם לחבירו
ותלמוד תורה כנגד כולם. א"ר יהודה ה"ק כל
העושה מצוה אחת יתירה על זכוותיו מטיבין לו
ודומה כמו שמקיים כל התורה כולה מכלל דהנך
אפי' בחדא נמי אמ' רב שמעיה לומר שאם הייתה
שקולה מכרעת וכל העושה מצוה אחת יתירה

ו' ימים עברו מחנו וכ"ג הרי כ"ט שאדר קסר הוה:

העושה מצוה אחת מפרט בגמ': מטיבין לו משמע צהאי עלמא:
ונוחל את הארץ קיי העה"כ: אלו דברי' וכו' הכי הוא דאוכל
פירות והקרן קיימת אבל מלו' אחריתי לא ואכן תכן מטיבין לו וכוכל
את הארץ: מכלל דהנך אפי' חדא נמי ואפילו לא קייס שאר
מלות צתמיה והא' רונא עומת הוא: שאם הייתה שקול' מכרעת

על זכויותיו מטיבין לו ורמינהו כל שזכויותיו מרובין מעונותיו מריעין לו ודומה כמי ששרף כל התורה כולה ולא שייר ממנה אפילו אורת אחת וכל שעונותיו מרובים מזכויותיו מטיבין לו ודומה כמי שקיים כל התורה כולה ולא חיסר אות אחת ממנה אמר אביו מתניתין דעבדין ליה יום טוב ויום ביש רבא אמר הא מני ר' יעקב היא דאמר שכר מצוה בהאי עלמא ליכא:

כר דתניא ר' יעקב אומר אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שמחן שכרה בצדה שאין תחיית המתים תלויה בה. בכבוד אב ואם

הא דקתני אלו דברים במצלה עוכות ומצלה זכויות קאזר ויש במצלה זכויות אחד מאלו מכרעת את הכף כלו הוי רובא זכויות ואינו לריך למצוה יתירה דמתני' וכי לית בה קדא מהכי לריך למצוה יתירה: מריעין לו צעה"ז לכקותו מעונותיו שיטול שכר שלם: מטיבין לו לשלם לו שכר מצותיו בקייו כדי לטורדו: מתניתין דקתני מטיבין ומריעין: דעבדין ליה יום טוב ויום ביש מי שעושה מצוה יתירה דהווי רובא זכויות מתקנין לו צעה"ז יום טוב שכפרעין ממנו עונותיו וזה תיקון יום טוב לו לעה"ב. וכל שעונותיו מרובים מזכויותיו דקתני מריעין לו הייכו דעבדין ליה הזמנת יום ביש שמאלמין לו שכר מצותיו כאן להיות מתוקן לו יום רע (והנא דידן דקתני מטיבין לו לעה"ב הוא דקאמר): רבא אמר לעולם כדאמרן מעיקרא מטיבין לו בשכר פירות וקרן קיימת והך מתני' דקתני מריעין ר' יעקב היא: שאין תחיית המתים תלויה באותו מתן שכר להודיעך שאין

האשה
כתיב
הקן
שאמר
לכירה
נפל
ומיו
טוב
לאו
בעביר
למעש
תפוש
ס"ד
מתן
הדבר
אותה
מחשב
הוא
הקב"ה
וכבר
מצד
טובה
ודריו
עושה
עד
לשנות

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רנט

כתיב *למען יאריכון ימיו ולמען ייטב לך בשלוח דברי' ס
הקן כתיב *למען ייטב לך והארכת ימים הרי' סס כב
שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות ועלה
לבירה ושלה את האם ונטל את הכנים ובחורתו
נפל ומת היכן טובות ימיו של זה והיכן אריכות
ימיו של זה אלא למען ייטב לך לעולם שכולו
טוב ולמען יאריכון ימיו לעולם שכולו ארוך ודלמא
לאו הכי הוה ר' יעקב מעשה חזא ודלמא מהרהר
בעבירה הוה מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה
למעשה ודלמא מהרהר בע"ז הוה וכתיב *למען יחזקאל יד
חפוש את [בית] ישראל בלבם איהו נמי ה"ק אי
ס"ד שבר מצוה בהאי עלמא אמאי לא אגין מצוה
מתן שבר אלא לעה"כ: ודילמא לא הוי הכי לא אירע
הדבר הזה לעולם אלא מאריכון ימיו ושנותיו חמש: ודילמא
אותה שעה מהרהר בעבירה הוה ולא היה לבו לשמים. ומשני
מחשבה רעה ומעשה לא עשה אין הקב"ה מצרפה למעשה ולא
הוה [לו] ללקות. וכתבו בתוס' ונאזה"ע איפכא ומקשה רעה
הקב"ה מצרפה למעשה דכתיב מקום אפיך יעקב תכסך בוש
וכברת לעולם ולא מליכו מעשה עשו ליעקב שום רעה אלא
מקשה"ז הרעה אשר קשב עליו מצרפה הקב"ה למעשה ומקשה
טובה של אזה"ע אין הקב"ה מצרפה למעשה כדכתיב דכתיב
ודריוש עד מעלי שמא הוה משתדר לשונות" פירוש שהיה דריוש
עושה בכל כחו להכיל דכתיב קגוב אריות אלמא אע"ג שהכילו
עד הערב קאמר קרא שלא הכילו אלא מנקש להכילו מדכתיב
לשונותיה ולא כתיב ואזניה ע"כ: למען חפוש שתפסו בלנס

ח
כ

עלירה כי הוכי דלא לוחי לודי הרהור והא"ר
אלעזר שלוחי מצוה אינם ניווקין [החם בהליכתן
שאני והא"ר אלעזר שלוחי מצוה אינן ניווקין] לא
בהליכתן ולא בחזרתן החם סולם רעוע הורה
דקביע הזיקא וכל היכא דקביע הזיקא לא סמכינן
שאול^{ט"ז טו} דכתיב *ויאמר שמואל איך אלך ושמע
שאול והרגני. אמר רב יוסף אלמלא דרשיה
אחר להאי קרא בר' יעקב בר ברתיה לא חטא
ואחר מאי חזא א"ר כי האי גוונא חזא וא"ר לישנא
(דגברא רבא) [רחוצפית המתורגמן] תוא דהוה
גריר ליה דבר אחר אמר פה שהפיק מרגליות
ילחך עפר נפק וחטא:

כה רמי ליה רב טובי בר רב קיסנא לרבא תנן כל
העושה מצוה אחת מטיבין לו עשה אין לא
עשה לא ורמינהו ישב ולא עבר עבירה נותנים
לו שכר כעושה מצוה. א"ל החם כגון שבא דבר
עבירה לידו וניצל הימנה. כי הא דר' חנינא בר

החכורי ע"ז דנהא משתעי קרא: והאמר ר"א כו' ופיכי אמרי
דר' יעקב מעשה חזא: איך אלך ואע"ג דנשליקותא דמריה סוה
מסתמי מהיזיקא דקניעא: אלמלא דרשיה אחר לחאי קרא
דלמען ייטב לך לעה"ב לא חטא דליהו כמי כה"ג חזא חזא חזא
שכר בעולם וילא לתרנות רעה: דבר אחר קזיר:
החם שבא דבר עבירה לידו הסוה ישן ולא עבר עבירה דקאמ'
כוטל עליו שכר בעבירה שנא לידו וכפה ילחו ולא עבר חזק

שכר בעולם וילא לתרנות רעה: דבר אחר קזיר:

הא
פפי
נפשי
(שכר)
ביה
ליח
שמה
בא ל
לידו
דברו
ר' צ
לי ל
איכא
הא
ויתוב
הא
צער
מלוה
המרק
לכופ
דלא
הנוע
הסיק
אין
לאות
ידעת

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רס

פפו תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר מלתא ומלי
 נפשיה שיחנא וכיכי אמרה הוא מלתא ואיחסי
 (שבקה) ערק טשא כההוא כי בני דכי הוו עיילין
 ביה בתרין אפוי ביממא הוו מתוקין למחר אמרי
 ליה רבנן מאן נטרך אמר להו שני *נושאי קיסר מ
 שמרוני כל הלילה אמרי ליה שמא דבר *עבירה גי' הגמ'
 בא לידך ונצלת הימנה דחניא כל הבא דבר עבירה דבר יבדוק
 לידו וניצל הימנה עושים לו גם *גבורי כח עושי תלי' קנ
 דברו לשמוע בקול דברו כגון ר' צדוק [וחביריו.
 ר' צדוק] תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה חלש
 לי לבאי ולא מצינא איכא מירי למיכל אמרה ליה
 איכא דבר טמא אמר לה מאי נפקא מיניה דעביד
 הא אכיל הא שגרא תנורא קא מנחת ליה סליק
 ויחיב בגויה אמרה ליה מאי האי אמר לה דעביד
 הא נפיל בהא אמרה ליה אי ידעי כולי האי לא
 צערתיך. רב כהנא הוה מזבן דיקולי תבעתיה
 מלוה יתירה מזו: תבעתיה לזכות: טשא כטמן: בי בני בית
 המרסן: הוי מתוקי שמוין נו מזיקין: כגון ר' צדוק שלבש כס
 לכוף ילכו להתגבר כספלי קוכו: אמר מאי נ"מ *דהא מלתא ע'
 דלא כזדמן לי חלל מאכל טמא יט לי ללמוד מכאן דעביד האי כהרי"ף
 הנועל ארמי' ראוי למאכל טמא: שגרא תנורא אותה הככרית על ע"י
 הסיקה את התכור לללות דבר הטמא סס ואשה גדולה היתה
 שאין יכול להפטר ממנה ומסור צידה להורגו: קא מנחא ליה
 לאותו ללי בתוכו: נפיל בהא נחור של גיהנם: אי ידעי אלו
 ידעתי שקמור עליכט הדנר כ"כ: דיקולי סליס שהכשים כותכות

ההיא מטרוניתא אמר לה איזיל איקשיט נפשאי
סליק זקת נפיל מאיגראה לארעא אתא אליהו
קבליה א"ל אטרחתן ד' מאות פרסי א"ל מי גרם
לי לאו עניותא יהב ליה שיפא דדינרי :

כו רמי ליה רבא לרב נתמן תנן אלו דברים שאדם
עושה אותן אוכל פירותיהם בעה"ו והקפן

שס

קיימת לו לעה"ב ואלו הן כבוד אב ואם וגמילות
חסדים והבא' שלום שכין אדם לחבירו ות"ת כנגד

פ' חסדיו

וי"ט

דכ"ה

ה' דכ"ה

כולם. בכבוד אב ואם כתיב *למען יאריכון ימך
ולמען ייטב לך. בגמילות חסדים כתיב *רודף

דכ"ה

צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד. ובהבאת
תלם לד' שלום כתיב *בקש שלום ורדפהו. וא"ר אבהו אתיא

דכ"ה

רדיפה רדיפה כתיב הכא בקש שלום ורדפהו
לדברים ל' וכתיב החם רודף צדקה וחסד. בת"ת כתיב *כי

דכ"ה

הוא חייד ואורך ימך אי הכי בשלוח הקן נמי
כתיב *למען ייטב לך והארכת ימים ליתני נמי

דכ"ה

[הא] תנא ושייר. תני תנא אלו דברים ואת אמרת
תנא ושייר אמר רבא ר' אירי אסברא לי *אמרו

דכ"ה

שס פלכיהן: אטרחתן שהייתי במקום אשר רפוק ד' מאות
פרסי: לאו עניותא נתמיה אס לא העניות לא הולכתה להיות

דכ"ה

עסקי במלאכת נשים: שיפא שס כלי: דינרי זהובים:
יאריכון ימך לעה"ב: ייטב לך נקיף: ימצא חיים לעה"ב:

דכ"ה

צדקה וכבוד נעה"ז: חייד נעה"ז: ואורך ימים
לעה"ב: בשליחות הקן נמי וכו' וליתכיה: ר' אירי אסברא ל

דכ"ה

אינו דומה לאלו דהכך כולהו הנרות נהכין ממנו ומכלא

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

דכ"ה

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רסא

צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו וכי יש צדיק
טוב וצדיק שאינו טוב אלא טוב לשמים ולבריות
זהו צדיק טוב. טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק
שאינו טוב כיוצא בדבר *אוי לרשע רע כי גמול
ידיו יעשה לו וכי יש רשע רע ויש רשע שאינו
רע אלא רע לשמים ורע לבריות זהו רשע רע.
רע לשמים ואינו רע לבריות זהו רשע שאינו רע.
הזכות יש לה קרן ויש לה פירות שנא' אמרו צדיק
כי טוב כי פרי וגו'. עבירה יש לה קרן ואין לה
פירות שנא' אוי לרשע רע וגו' ואלא מה אני מקיים
*ויאכלו מפרי דרכם וממועצותיהם ישבעו עבירה
שעושה פירות יש לה פירות ושאין עושה פירות
אין לה פירות. מחשבה טובה הקב"ה מצרפה
למעשה שנא' *אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו
ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי
ה' ולחושבי שמו מאי ולחושבי שמו א"ר אסי אפי'
חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלת
לשמים וטוב לבריות ונהיה כתיב כי פרי מעלליו [יאכלו]
[דנהאי קרא כתיב כי טוב כי פרי מעלליו] יאכל נקייו אבל
נשלות הקן טוב לשמים הוא ואין כאן טוב לבריות ולא כתיב זיה
כי פרי מעלליו יאכל הילכך לא תכיה גבי אוכל פירותיהן זעה"ז:
רע לשמים ורע לבריות כגון רולק וגזלן וגנב: רע לשמים
ואינו רע לבריות מגלה עריות מבזה מועדים אוכל קלב: אין
לו פירות אין כפרעין מטנו יותר מכדי רשעו: עבירה שעושה
פירות כגון קלול השם שאדם קשוב עובר עבירה ואקרים למדין

ישעיה ג

ישעיה ג

חפלי א

חללכי נ

חללכי נ

חללכי נ

חללכי נ

חללכי נ

עליו הכתוב כאלו עשאה מחשבה רעה אין הקב"ה
מצרפה למעשה שנא' *און אם ראיתי בלבי לא
ירחיני וישמע ה' ואלא מה אני מקיים *הנני מביא אל
העם הוזה רעה פרי מחשבותם מחשבה העושה
פירות הקב"ה מצרפה למעשה מחשבה שאין בה
פרי אין הקב"ה מצרפה למעשה ואלא הא דכתיב
יחזקאל *למען תפוש את [בית] ישראל בלבם אמר רב
אחא בר יעקב ההוא בע"ז הוא דכתיב דאמר מר
חמורה ע"ז שכל הכופר בה כמורה בכל התורה
כולה עולא אמר כדרב הונא דאמר רב הונא כיון
שעבר אדם עכירה ושנה בה הותרה לו הותרה
לו ס"ד אלא נעשית לו כהיתר. א"ר אבהו משום
ר' חנינא נוח לו לאדם שיעבור עכירה בסתר
ואל יתחלל שם שמים וכו' כמו שכתוב למעלה
במסכת חגיגה*:

פרק אין
דירשין
חלוקה יד
כו
ס

הבן התם אין מקיפין בחלול השם אחד שונג ואחד
מזיד. מאי אין מקיפין אמר מר זוטרא שאין
עושין כחנוני המקיף. אמר מר בר רב הונא לומר
הימנו לעשות כן: מחשבה שעושה פירות שקיים מקשנתו
ועשה: מצרפה למעשה וכפרעין ממנו אף על המקשנה: עולא
אמר הא דכתיב פרי מקשנותם נעונו וסוכה כתיב כי הדר
מהרהר לעשות מלטרפת למעשה ואפילו לא עבד לה אין קורתו
לשם שמים אלא שלא הולך לה כדרך הונא דאמר כעשית
לו כהיתר:

אין עושין לו כחנוני המקיף לאדם פעמים רבות וגובה כל

הא
ת"ר
עצמו
את
טובה
טובה
נידון
אחת
כולו
את
אחד
זה
בן
באחד
לא
הקפוי
כפרעין
העוכו
עיוכי
לפי
כל
מעשיו
מכריע

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רסב

שאם הייתה שקולה מכרעת:

ת"ד לעולם *יראה אדם עצמו כאלו חציו חייב כח
וחציו זכאי עשה מצוה אחת אשריו שהכריע ^{סס}
עצמו לכף זכות. עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע ^{סס ע"ג}
את עצמו לכף חובה שנא' *וחוטא אחד יאבד ^{קהלת ט}
טובה הרבה בשביל חטא יחידי שחטא איבד ממנו
טובות הרבה ר"א בר שמעון אומר לפי שהעולם
נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו עשה מצוה
אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם
כולו לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע
את עצמו ואת כל העולם לכף חובה שנא' זחוטא
אחד יאבד טובה הרבה בשביל חטא יחידי שחטא
זה אבד ממנו ומכל העולם טובות הרבה. ר' שמעון
בן יוחאי אומר אפי' צדיק גמור כל ימיו ומרד
באחרונה אבד את הראשונות שנא' *צדקת הצדיק יחוקל ^{יחוקל יג}
לא תצילנו ביום פשעו ואפי' רשע גמור כל ימיו
הקפותיו ניקד אין עושין כך מלמעלה למקללי השם אלא
כפרעין מיד: שאם הייתה כף המאזנים שקולה ויש באחד
העונות קליל השם מכריעין את הכף למונה והאי מקיפין לשון
עיוכי כמו אין מקיפין בנבעי אקפיכהו ואידמו שמקרב זאת אלל
זאת ומעיין אם דומות:

לפי שהעולם נידון אחר רובו וכו' יראה אדם עלמו כאלו שקול
כל העולם מקלה לדיקים ומקלה רשעים וכאלו
מעשיו שקולים במקלה על מקלה עשה מצוה אחת כמלאו זכויותיו
מכריעין וכמלא לדיק ועל ידו כל העולם הוכרע להיות רובן

ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום רשעו
יחזקאל יג' שנא *ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו
מרשעו וניהוי כמחצה עונות ומחצה זכיות אמר
ריש לקיש כחזה על הראשונות :

כט משנה כל שישנו במקרא ובמשנה ובדרך ארץ
לא במהרה הוא חוטא שני *והחוט המשולש
לא במהרה ינתק. וכל שאינו לא במקרא ולא
במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב :

ל יג"ר אלעזר בר צדוק למה צדיקים נמשלי' בעה"ז
לאילן שכולו עומד במקום טהרה ונפו נוטה
למקום טומאה נקצץ נופו (נמצא) כילו עומד במקום
טהרה. כך הקב"ה מביא יסורים על צדיקי' בעה"ז
כדי שירשו העה"ב שנא *והיה ראשיתך מצער
ואחריתך ישנה מאד ולמה רשעים דומים בעה"ז
לאילן שכולו עומד במקום טומאה ונפו נוטה למקום
טהרה נקצץ נופו כולו עומד במקום טומאה כך
הקב"ה משפיע להם טובה בעה"ז כדי לטורדן

לדיקים : וניהוי לדיק שמרד כמחלה עונות וכמחלה זכיות ולמה
אבד את הראשונות : בחזה מתחרט על כל הטובות שעשה :
למה צדיקים דומים בעה"ז ניסורין הנאים עליהם : ונפו
כלומר מעט ממנו : נקצץ ממנו כופי : כך נמרצים מן
הלדיקים מיעוט עונות שבידם וכמלאו כולם נקיים : ולמה
רשעים דומים בעה"ז בטובה שמשיעים להם : נופו מעט
ממנו ואף אלו יש בידם מיעוט טובות וזכיות : נקצץ נופו קבול

והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישנה מאד ולמה רשעים דומים בעה"ז ניסורין הנאים עליהם : ונפו מעט ממנו ואף אלו יש בידם מיעוט טובות וזכיות : נקצץ נופו קבול

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רסג

ולהורידן למדרגה תחתונה של גיהנם שנא' *יש משלי יד
דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות :

וכבר היה ר' טרפון וזקנים מסובין בעליית בית לא
נתזה בלוד נשאלה שאלה זו בפניהם תלמוד

גדול או מעשה גדול. נענה ר' טרפון ואמר מעשה
גדול נענה ר' עקיבא ואמר תלמוד גדול. נענו כולם

ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה.
חניא ר' יוסי אומר גדול תלמוד שקדם לחלה מ'

שנה. לתרומות ומעשרות נ"ד. לשמיטים ס"א.
ליובלות ק"ג. ק"ג ק"ד הויין קסבר יובל מתחלתו

שכרם היא קליטת כופס : למדרגה אשלו"ה כדרך שעושין
זדרגות לקרילים שסביבות המגדלים (שמגביהין) [כשמגביהין]

קרקעותם : יש דרך ישר לפני איש כשרואין הרשעים שלוהין
כראה דרכן צעיניהם ישרה ואקריה של אותה שלוח הזמנת

דרכי מות היא :

בית נתזה שם האיש : שהתלמוד מביא לידי מעשה כמלא
שניהם נידו : גדול ח"ת שקדם לחלה ארבעים שנה

כשילאו ממלרים כתנה להם תורה בקודש השלישי ובקלה לא
כתקיינו עד שכנסו לארץ דכתיב צבאכם ואמר מר נאוכה ביאה

זו מכל ביאות שבתורה דכתיב זהו כי תבואו וכאן כאמר צבאכם
משכנסו לה ובתרומות ומעשרות לאמר כיבוש וקילוק דכתיב

תבואת זרעך שיהא כל אחד מכיר קלקו והן י"ד שנה הרי כ"ד
ומשם התקילו למנות שמיטין כדאמרי' בערכין ועשו שמיטה לסוף

שנעה הרי ס"א שנים ולסוף כ' עשו יובל הרי ק"ג : מתחלתו

סיכום המצות וזו ישרו זמנא לאידידי

האשה נקנית פרק האשון קידושין

הוא משמט. וכשם שהתלמוד קודם למעשה
 כך דינו קודם למעשה כדרך המנונא דאמר רב
 המנונא אין תחלת דינו של אדם אלא על דברי
 חשלי יי תורה שנא * פוטר מים ראשית מדון וכשם שדינו
 תלי קה קודם למעשה כך שכרו קודם למעשה שנא * ויתן
 להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו
 חקיו ותורותיו ינצורו: פיסקא כל שאינו לא
 במקרא ולא במשנה אינו מן הישוב. א"ר יוחנן
 ופסול לעדות. ת"ר האוכל בשוק הרי זה דומה
 לכלב וי"א פסול לעדות. אמר רב אידי בר אבין
 מא הלכה כו"א. דרש בר קפרא רגזן * לא עלתה בידו
 אלא רגזונתו ולאדם טוב מטעמים אותו מפרי

משמט מתקלת השנה מיה"כ עבדים נפטרים ושדות קוהות
 ועדיין לא עברו אלא מ"ט אבל שביעית אינה משמטת אלא בסופה
 דכתיב מקץ שבע שנים תעשה שמטה לסוף שבע שנים לפיכך כל
 שנה שביעית נמכין ס"א: תחלת דינו ליום הדין תקלת מביעות
 שעליו מפכי מה לא עסקת בתורה: פוטר מים סורק עול תורה:
 ראשית מדון הוא תקלת דינו ואין מים אלא תורה דכתיב הוי
 כל למא לכו למים: וכשם שדינו פורענות תורה קודם לדין
 פורענות מעשה: כך שכרו אס עסק בתורה קודם לשכר מעשה:
 בעבור ישמרו חקיו ואמר מר לעיל תשמרו זה משנה: ינצרו
 יקיימו: ופסול לעדות דכין שאינו מן הישוב אין מקפיד על
 גי' רש"י * עדות שקר ואין לו בו בוש פנים: האוכל בשוק הואיל ואין
 בגו' אין מקפיד על כבודו אין בו בוש לזלזל כבודו וליפסל: לא עלה בידו
 חקסיד על עמו ואין לו בוש פנים

הא
 מעשי
 ולא
 תניא
 ע"מ
 נאכרו
 שנא
 פסוק
 על די
 אלא ה
 נדינא
 אוסיף
 המקוב
 שהרי
 הלכה

האשה נקנית פרק ראשון קידושין רסד
מעשיו בעה"ז. וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה
ולא בדרך ארץ דור הנאה ממנו שנא' *ובמושב תליס א
לצים לא ישב מושבו מושב לצים:

האיש מקדש

פרק שני

תניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק כצורתו לב
הרי זה בדאי והמוסיף עליו הרי זה ממ
מחרף ומגרף:

ע"מ שאני שונה חוקיהו אמר הלכות ור' יוחנן אס
אמר תורה מתיבי איהו משנה ר"מ אומ' הלכות

בשכרו אלא כקש בשרו ברגזותו ולא כשכר כלום: דור כדור:
שנא' ובמושב לצים לא ישב וזה שאינו באחד מאלו במה
יתעסק אם לא בליכות:

פסוק כצורתו שנא לקסר תוספת התרגו' שלנו לומר לא אתרגם
פסוק זה אלא כצורתו כגון לא תענה על ריב לא תכהד
על דיכא הרי זה בדאי (דאדרבה מלוא היא להוליא הדין לאורה
אלא הכי מתרגטיכן לא תתמכע מלאלפא למאן דמתבעי מיכך
נדיכא): והמוסיף עליו שנא לומר הואיל וכיתן רשות להוסיף
אוסף גם אכי כל מקום שארעה: הרי זה מחרף מזה את
המקום ומשנה את דבריו ואונקלום כשהוסיף לא מדעתו הוסיף
שהרי בסיכי כיתן (התרגום) אלא שנשתכח וקזר ויסדו כדאמר'
במגילה ואם שכל זה תרגום:

הלכות הלכה למשה מסיני: תורה קס"ד תורה שנכתב:

שס"ע"ז ר' יהודה אומר מדרש *מאי תורה מדרש תורה
 וה"מ דאמר לה חנינא אבל אם אמר לה תנא
 אנא עד דחני הילכתא סיפרא וספרי וחוספתא
 ע"מ שאני תלמיד אין אומרים (כבן) [כשמעון
 בן] עזאי או [כשמעון] בן זומא אלא כל ששואלים
 אותו בכ"מ דבר אחד בתלמודו ואומרו ואפילו
 במסכת כלה ע"מ שאני חכם אין אומרי' כחכמי
 יבנה בר"ע וחבריו אלא כל ששואלים אותו דבר
 חכמה בכל מקום ואומרה ע"מ שאני גבור אין
 אומרים כאבנר בן נר וכיואב בן צרויה אלא כל
 שחביריו מתייראין ממנו מפני גבורתו על מנת
 שאני עשיר אין אומרים כרבי (אליעזר) [אלעזר]
 בן חרסום וכרבי אלעזר בן עזריה אלא כל שבני
 עירו מכבדים אותו מפני עושרו ע"מ שאני צדיק
 אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה
 מדרש ספרא וספרי שהן הלכות של מדרשי (ספר ויקרא)
 [מקראות]: ה"ג מאי תורה מדרש תורה: בן עזאי ובן זומא
 תלמידי' היו וצפורים ולא באו לכלל סמיכה ולא היה צימיהם
 כמותם בתורה כדתן משמת בן עזאי צטלו והסקדנים: בכל
 מקום ווא' מן המקומות: ואפי' במסכת כלה שאין עומק בה
 וברייתא היא וכך היא שנוייה כלה בלא ברכה אסורה לנעלה
 כנדה: דבר חכמה מילתא דתליא בסנרא: ר"א בן חרסום
 אמרי' במסכת יומא שהניח לו חניו אלף ספיכות ציס וכנגדן
 אלף עיירות ביבשה: ראב"ע י"ז אלפי' עגלים היה מעשר מעדרו
 כל שחא:

האיש מקדש פרק שני קירושין רסה

כדעתו ע"מ שאני רשע אפי' צדיק גמור מקודשת
שמא הרהר דבר ע"ז בלבו:

עשרה קבין חכמה ירדו לעולם תשעה נטלה לג

א"י ואחת כל העולם כולו עשרה קבין ^ס

יופי ירדו לעולם תשעה נטלה ירושלים ואחת כל

העול' כולו עשרה קבין עשירות ירדו לעולם תשעה

נטלה (רומי) [רומיים קדמונים] ואחד כל העולם

כולו עשרה קבין עניות ירדו לעולם תשעה נטלה

בבל ואח' כל העול' כולו י' קבין גסות הרוח ירדו

לעולם ט' נטלה עילם ואח' כל העולם כולו וגסות

לבבל לא נחית והכתיב *ואשא עיני ואראה והנה ^{זכריה}

שמים נשים יוצאות ורוח בכנפיה' ולהנה כנפים ^{פ' יכ}

ככנפי החסידה ותשאנה את האיפה בין הארץ ^{בדר ע"ש}

ובין השמים ואומר (למלאך) [אל המלאך] הדובר

בי אנה המה מוליכות את האיפה ויאמר אלי ^{רס"א}

לבנות לה בית בארץ שנער וא"ר יוחנן זו חנופה

וגסות הרוח שירדה לבבל אין להכא נחית

חכמה תורה ודרך ארץ: האיפה לעיל מיניה כתיב זאת הרשעה

וישלך אותה אל תוך האיפה ילה"ר שנמסר צידם השליכו

נתוכה כדאמרי' בסנהדרין שדוה צדודא דאנרא ואלו שתי נשים

נשא' ילה"ר של קטופה וגסות הרוח כדכתיב ורוח בכנפיהם היא

גסות הרוח וקטופה נראה צעיני דדייק לה מכנפי הקסידה

שעושה קסידות עם קנרותיה כדאמרי' נאלו טרפות: להכא

האיש מקדש פרק שני קירושין רסה

האיש מקדש פרק שני קידושין

ואשתרכובי הוא דאשתרכוב להתם דיקא נמי
 דכתיב לבנות לה בית ש"מ. אוני והא אמר מר
 סימן לגסות הרוח עניות ועניות בבבל הוא דאיכא
 מאי עניות עניות דתורה דכתיב *אחות לנו קטנה
 ושדים אין לה וא"ר יוחנן זו עולם שזכתה ללמוד
 ולא זכתה ללמד. י' קבין גבורה ירדו לעולם ט'
 נטלו פרסיים וכו'. י' קבין כנים ירדו לעולם ט'
 נטלה מדי וכו'. י' קבין כשפים ירדו לעולם ט'
 נטלו מצרים וכו'. י' קבין נגעים ירדו לעולם ט'
 נטלו חזירים וכו'. י' קבין זנות ירדו לעולם ט'
 נטלו ערביים וכו'. י' קבין עוות ירדו לעולם ט'
 נטלה מישו וכו'. י' קבין שיחה ירדו לעולם ט'
 לבבל: להתם לעולם: דיקא נמי דכתיב לבנות לה בית גבי
 הולכה כתיב להן שתי נשים וגבי קציעיתא פשטא לבנות בית
 לקבוע בבבל כתיב לה דהיינו קנופה לקורה ל"א לבנות ולא בנו:
 מאי עניות דהו"ל סימכא לגסות הרוח: עניות דתורה דאיכה
 נוסה על גסי הרוח דמתוך גסותן אין משמשין כל פורקן ואין
 מקזירים על שמועתם: דכתיב אחות לנו קטנה אלמא עניות
 דתורה בעילס הוא שהיה נה דכיאל כדכתיב ואני הייתי בשושן
 הבירה אשר בעילס המדינה וכן מרדכי ילא היה דורס עוסקין
 בתורה ולא זכו אלו חכמים ללמד כאלו לא היה להם שדים
 להכיק אבל בבב זכתה ללמד כדכתיב בעזרא כי הכין (ה' את
 לבו להכין בתורה) [לבנו לדרוש את תורת] ה' וללמד (לישראל)
 [בישראל] חק ומשפט: עוות מקורות: ט' נטלה מישו רובן
 מקזרים בדאמרינן לקמן גבי יוססין כו' ובגילהי ס"ק דיבמות:

שיי
השירי' ח

נטל
 נטל
 [קוד
 יומין
 [וד
 סיפ
 קור
 בר
 מעו
 הצנ
 כהן
 נשח
 מוש
 וקק
 דכש
 קלל
 קלו
 בו
 קוס
 בלל

האיש מקדש פרק שני קידושין רסו

נטלו נשים וכו'. ו' קבין *שחרות ירדו לעולם ט"ז *שכרו'
נטלה כושן וכו'. ו' קבין שינה ירדה לעולם ט'
נטלו עכדים וא' נטלו כל העולם כולו:

[קודם חומר זה איתא פלוגתא בגמרא המוקדש את האשה בקדשים
רבי חזיר חומר לא קידש ור' יסודה חומר קידש וקאמר ד'
יזכין עלה כחכו וגמרו המוקדש בקדשים לא קידש ורב חזר עדיין היא
במחלוקת וכו' וקאמר גמ' סיוע לרב]:

[והא] חניא הצנועין מושכין את ידיה' והגרגרני' נג

חולקים מאי חולקים חוטפים כדקתני

סיפא מעשה בא' שחטף חלקו וחלק חבירו והיו

קוראין אותו בן חמצן עד יום מותו אמר רבה

בר שילא מאי קרא *אלהי פלטני מיד רשע מכף תלי' עא

מעול וחומץ. (רבא) [רבה] אמר מהכא *למדו ישיעיה א

הצנועין מושכין ידיהם ממנו גבי לקס הפכים תניא מ' שנים

שמיש שמעון הלדיק כשתלקה ברכה בלקס הפכים וכל

כהן המגיעו כזית יש אוכל ושבע יש אוכל ומותר מכאן ואילך

כשתלקה מארה בלקס הפכים וכל כהן המגיעו כסול הלכועין

מושכין ידיהם ממנו ולא מהני להו מידי והגרגרניס קולקים

וקס"ד דהאי קולקין לאו ליטול חלקו המגיעו קאמר כיון

דכשתלקה בו מארה כסול למאי קזי אלא קולקין דרך עילוי מכיס

חלקו לקבירו ונטל כנגדו במקום אחר אלמא אית בהו דין

קלוקה וע"כ הא ר"י. היא דאמר ממנו הואי ומשני לעולם אין

בו דין קלוקה ומאי קולקין חלקו המגיעו קאמר וכשאינו שזה לו

קוטף חלק קבירו ואוכל והא דתנן במס' סוכה הככנס' קולקים

בלפון חלקו המגיעו קאמר ובעוד שהיתה בו ברכה: מאי קרא

האיש מקדש פרק שני קידושין

היטב דרשו משפט אשרו חמוץ:
 לד הנניא שמעון העמסוני [ואמרי לה נחמיה העמסוני]
 היה דורש כל אתין שבחורה כיון שהגיע
 דברי' ו*לאת ה' אלהיך תירא פירש אמרו לו תלמידיו
 רבי כל אתין שדרשרת מה תהא עליהם אמר
 להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך אקבל
 שכר על הפרישה עד שבא ר' עקיבא ולמד את
 ה' אלהיך תירא לרבות ת"ח:

לה ת"ר לאחר פטירתו של ר' מאיר אמר להם ר'
 יהודה לתלמידיו אל יכנסו תלמידי ר"מ
 ע"נ לכאן מפני שקנחרנים הם ולא ללמוד תורה הם

באים אלא לקפחנו בהלכות הם באים דחק
 סומכוס ונכנס אמר להם כך שנה לי ר' מאיר
 המקדש בחלקו בין בקדשי קדשים ובין בקדשים
 קלים לא קדש כעס ר' יהודה [עליהם] אמר להם
 לא כך אמרתי לכם אל יכנסו תלמידי ר"מ לכאן
 מפני שקנחרני הם ולא ללמוד תורה הם באים אלא
 לקפחנו בהלכות הם באים וכי אשה בעזרה מנין
 דקמלן ל' חמסן: אשרו חמוץ הקזיקו יד הכנול להלילו מיד עזקו
 ולא אשרו חמוץ לא גרסי הכא אלא צנ"ק גבי מכין שזקקין לתובע:
 היה דורש כל אתין שבחורה לרביא: פירש שכתירא לרבות
 ש"ס דנר להשוותו למוראו:

קנחרנים מקניעיים: לקפחנו כמו לקפס את שוקו לקפץ רגלינו
 בהלכו להודיענו שהם קריפים ואין עומד כנגדם:
 וכי אשה בעזרה מנין דקמני קדשי קדשי' והרי אס יולאים קון

האיש מקדש פרק שני קידושין רסו

אמר רבי יוסי ואמרו מאיר שכיב יהודה כעס כי חמק
יוסי שתק [דכרי] חורה מה תהא עליה וכו' אין כעס כל
אדם עשוי לקבל קדושין לבתו בעזרה ואין אשה לכלל טענו'
עשויה לעשות לה שליח לקבל קדושה בעזרה וא"כ
ועוד דחקה ונכנסה מאו: מודה וכו' רש"א

ה א ו מ ר

פרק שלישי

רב גידל הוה מהפך בהווא ארעא. אזיל ר' אבא לו
זכנדה אזיל רב גידל קבליה לר' זירא אזיל נט
ר' זירא וקבליה לר' יצחק נפחא א"ל המתן עד
שיעלה (עמנו) [אצלנו] לרגל כי סליק אשכחיה
א"ל עני המהפך בחררה ובא אחר ונטלה הימנו
מאי א"ל נקרא רשע ואלא מר מאי טעמא עביד
הכי א"ל לא הוה ידענא השתא נמי ניתבה
לעזרה אפי' לעזרת נשים הם כפסלים ביולא וכשים אין ככנסות
לה כדמתן באבות הטומאות נפ"ק דמס' כלים: לבתו קטנה או
נערה: דחקה ונכנסה מהו וכו' לא הולרכנו לשאל נבהמ"ד מה
יאמרו [אס] קדשה אס קדושין הם אס לאו:
מהפך בהווא ארעא מחזר עליה לקיותה: קבלוה קנל עליה
סיפר דברי לעקמו לר' זירא: לרגל כשדורשים בהלכות
הרגל היו מקבלין פני הרב: עני המהפך בחררה מחזר אחריה
לזכות בה מן ההפקר או שיתכנה לו בעל הבית: נקרא רשע
שיורד לקיי קנרו: לא הוה ידענא שרב גידל מתעסק בה:

ניהליה מר א"ל וכוני לא מזבונא לה דארעא
 קמייחא היא לא מסמנא מלחא אי בעי לה
 במתנה נישקליה רב גידל לא נחית לה דכתיב
 *ושונא מתנות יחיה ר' אבא לא נחית לה משום
 דהפך בה רב גידל לא מר נחית לה ולא מר
 נחית לה ומתקריא ארעא דרבנן:

סא מתני' ר"מ אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד
 ובני ראובן אינו תנאי שנא' *ויאמר אליהם
 אם יעברו בני גד ובני ראובן וכתיב ואם לא
 יעברו חלוצים ר' חנינא בן גמליאל אומר צריך
 הדבר לאומרו שאלמלא כן יש במשמע שאפי'
 ש"ע"ז בארץ כנען לא ינחלו *בשלמא לר"מ היינו דכתיב
 ראשי' ד' *אם תטיב שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת
 רובץ אלא לר' חנינא ל"ל סד"א אם תטיב אגרא
 אם לא תטיב לא אגרא ולא דינא קמ"ל. בשלמא
 דארעא קמייחא ראשונה שלקמתי מעולם: [לא מסמנא
 מלחא] אינו סימן טוב שימכור אדם מקדו הראשון: ארעא
 דרבנן הפקר לתלמידים:

כל תנאי שאינו כפול: רחב"ג אומר אתנאי כפול פליג וכו':
 שאת משאת שכר: ואם לא תטיב לפתח פורענות
 מוכנת לבא אלמא כפילה נעינא ואם לא כפלה עכי אמר אם
 תטיב שאת הוה שמעינן דאפי' אם לא תטיב כמי שאת דתנאי
 שלא כפלו אינו מנטל מתנה: למה לי אם לא תטיב כשמע
 מכללא: סד"א וכו' כלו' מכללא לא הוה כפקא לן אלא ביטול
 מתנה הא אם לא תטיב לא משא שכר ופורענות כמי לא תשקול

האומר פרק שלישי קידושין רסח

לר"מ היינו דכתי' *או תנקה מאלתי וגו' וכו' בשלמא לאטי' כד
לר"מ היינו דכתיב *אם בחקותי תלכו *ואם בחקותי ויקרא כו
תמאסו אלא לרחב"ג ל"ל אצטריך סד"א אם ^ס
בחקותי תלכו ברכה ואם בחקותי תמאסו לא
ברכה ולא קללה קמ"ל בשלמא לר"מ היינו דכתיב
*אם תאבו ושמעתם ואם תמאנו ומריתם אלא ^{ישעיה א}
לרחב"ג למה לי אצטריך סד"א אם תאבו טוב ואם
תמאנו לא טובה ולא רעה קמ"ל מאי *חרב תאכלו סב
אמר רבא מילתא גללניתא ונהמא דשערי אקישא
ובצלי דאמר מר פת פורני חריבה כמלח ובצלי
קשים לגוף כחרבות :

תניא מעשה בינאי המלך שהלך לכוחלית שבמדבר לו
וכבש שם ששים כרכים וכחזרתו היה שמח ^{סו}
שמחה גדולה שלח וקרא לכל חכמי ישראל אמר
להם אבותינו היו אוכלים מלוחים בזמן שהיו
עסוקים בבנין בהמ"ק אף אנו נאכל מלוחים וזכר
לאבותינו והעלו מלוחים על שלחנות של זהב ואכלו

להכי אצטריך כפילה דינא דפורענותא : למה לי אם בחקותי
תמאסו כשמע מכלל ברכה קללה : גללניתא גסה :
ינאי המלך מן הכהנים של תשמוכאי הוה : לכוחלית שם מדינה
שבמדבר : מלוחין ירקות הן ושמן קקולי כלשון ארמי [כמו]
הקוטפים מלוח עלי שיק : כשהיו עסוקים בבנין בית שני
שבאו מן הגול' והיו עכ"י והיו מוליחין הולאו' במלאכ' : ואף אנו
נאכל מלוחים להיות זכר לעופי אבותינו ולהודות לפני הקב"ה

ואמר ר' יוחנן תאריך חזון זכר ע"י א' : דאמרה חזון

היה שם אדם אחר איש לץ לב רע וכליעל ואלעזר
 בן פועירא שמו ויאמר אלעזר בן פועירא לינאי
 המלך ינאי המלך לכם של פרושים עליך ומה
 אעשה הקם להם כציץ שבין עיניך הקים להם
 בציץ שבין עיניו היה שם זקן אחר ויהודה בן גרידא
 שמו ויאמר יהוד' בן גרידא לינאי המלך ינאי המלך
 רב לך כתר מלכות הנח כתר כהונה לזרעו של
 אהרן שהיו אומרים אמו נשבת במודעית ויבוקש
 הדבר ולא נמצא ויבדלו חכמי ישראל בזעם ויאמר
 אלעזר בן פועירא לינאי המלך ינאי המלך הדיוט
 שבישראל כך הוא דינו אחה מלך וכהן גדול כך
 הוא דינך ומה אעשה אם אתה שומע לעצתי
 רומסם ותורה מה תהא עליה הרי כרוכה ומונחת
 שהלליכנו והעשירנו: לכם של פרושים עליך זוכאיך הס ואין
 שמקין בהללאתך: ומה אעשה לידע שכן הוא: הקם להם
 בציץ שהין עיניך תן לין הקודש על מלכך ויעמדו על רגליהם
 לפי שהס כתוב בו והס יגלו את לבם למקום כך מהיות כהן
 ואף על גב דלאו שעת עבודה כדאמרינן בס' שני בגדי
 כהונה כתבו להמות: שהיו אומרים אמו נשבת במודעית
 לכך מימו בו שהיו הפרושים אומרים עליו אמו נשבת בהר
 המודעית כרך של בית קאמוכאי היה ושנוייה פסולה לכהונה
 וכאיה אביו וכמלא חלל: ויבדלו חכמי ישראל בזעם שבעם
 המלך עליהם: כך הוא דינו לסנול קרפתו: וכך הוא דינך
 בתמי' שלא תנקס מהם: רומסם הורגם: מה תהא עליה
 שאל תשתכס: א"ל הרי ספר תורה כרוכה ומונחת ונתוכן

בגמ' אית'
 גרידא

האומר פרק שלישי קידושין רסט

בקרן זויח כל הרוצה ללמוד יבא וילמוד אמר רב
נחמן בר יצחק מיד נורקה בו אפיקורסות דהול"ל
תינת תורה שבכתב תורה שבע"פ מאי מיד ותוצץ
הרעה ע"י אלעזר בן פועירא ויהרגו כל חכמי
ישראל והיה העולם משהומם עד שבא שמעון בן
שטח והחזיר את התורה ליושנה:

בין גרושה ובן חלוצה דעבודתו כשרה מנ"ל אמר לח
רב יהודה אמר שמואל דאמר קרא *והייתה שס"ע"ב
לו ולזרעו אחריו בין זרע כשר ובין זרע פסול אבוא נמדב' כס
דשמואל אמר מהכא *ברך ה' חילו ופעל ידיו דנניס לג
תרצה אפי' חולין שבו תרצה ר' ינאי אמר מהכא
*ובאת אל הבהן אשר יהיה בימים ההם וכי תעלה דנניס כו
על דעתך שאדם הולך אצל כהן שלא היה בימיו
אלא זה כשר ונתחלל. בעל מום דעבודתו פסולה
מנ"ל אמר רב יהודה אמר שמואל אמר קרא
כתובות המלית ולא יסתכסו: ותוצץ הרעה למטה לשון וילץ
ליץ ויגמול שקדים ל"א בערה לשון כוללים ככילוך המצעיר גקלת:
שמעון בן שטח אחי אשתו היה והקציאתו:

והיתה לו ולזרעו אחריו וגו' בין זרע פסול קלל ולכתקלה [לא]
קאמר דהא מקולל קרייה רקמכא שכתקלל מקדושת כהן:
חולין שבו קללין [שבו קללין] שנשנט לוי דקרא בשנט לוי כתיב:
ובעל מום דעבודתו פסולה מנ"ל אס ענד בשוגג דאלו צמזיד
כתיב אך אל הפרכת לא יבא וגו' ולא יקלל את מקדשי אלא ענד
בלא ידיעה עכ"ל דלא מכשריכן ליה מהאי קרא דוהיתה לו ולזרעו

בחדש כה *לכן אמור הנני נותן לו את ברותי שלום כשהוא שלם ולא כשהוא חסר והא שלום כתיב א"ר נחמן וא"י דשלום קטיעא היא :

עשרה יוחסין

פרק רביעי

לט [משנה עשרה יוחסין עלו מכבל לא"י כהני לוי
 וישראליו וכו': גמ' מאי איריא דתני עלו
 מכבל נתני הלכו לא"י מלתא אנב אורחיו קמ"ל
 כד]תניא *וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר
 ה' אלהיך מלמד שבהמ"ק גבוה מכל ארץ ישראל
 וא"י גבוה מכל הארצות בשלמא בה"מ גבוה מכל
 א"י היינו דכתיב *דברי ריבוח בשעריך וקמת
 ועלית. אלא א"י גבוה מכל הארצות מנ"ל דכתיב
 ידויה כג *לכן הנה ימים באים נאם ה' לא יאמר עוד חי
 ה' וגו' כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא וגו':
 אקריו: הנני נותן לו לעיל בזהיתה לו ולזרעו כתיב שמא בשלמים
 הוא (דכשר) [דאפטר] :
 בשלמא בהמ"ק גבוה נשמע מיכיה דהא בא"י משתעי קרא :
 דברי ריבוח בשעריך וקמת ועלית גו' מכאן שהמקדש
 גבוה מכל א"י דמכל לדדיה סתם כתיב ועלית : אשר העלה [וגו']
 מארץ לפון דהיינו בכל ומכל הארצות אשר הדקתים שם וכתיב
 אשר העלה :

לט
 סט
 דנדיס י'
 שס ע"ג
 סס
 ידויה כג

חשובים ככרוב והם שמו עצמם כנמר א"ר א"ר
אבהו אמר ארון אע"פ ששמו עצמם כנמר חשובים
לפני ככרוב:

מא אמר רבה בר בר חנה כל הנושא אשה שאינה
הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאלו חרשו

לכל העולם כולו וזרעו מלח שנא' *אלה העולים
מתל מלח תל חרשא אמ' רבה בר רב אדא אמ'

(רבא) [רב] כל הנושא אשה לשם ממון הוויין
הושיע לו בנים שאינם מהוגנים שנא' *כה' בגדו [כי בנים

זרים ילדו] ושמא תאמר ממון פלט ת"ל *עתה
יאכלם חדש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא

חלקה ת"ל חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל
חדש מאי משמע א"ר נחמן בר יצחק חדש נכנס

וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא
ואמרי ליה אמר רב סלא אמר רב המנונא כל

הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה
ככרוב קדושים ככרובי הקדש כקיות הקודש דכתיב ביה פני

הכרוב: כנמר כקיה זו שאינה מקפדת (צווג) שנכתה [צווג]:
כאלו חרשו כו' וזשם דלא יכלו להגי' יקוסס קרי להו תל מלק

קראש לשון קורש: בנים זרים מאשה פסולה לו ומשום
ממון נסנה כדמסיי' קרא יאכלס קדש את חלקיהם ממון

שנשאה לשמו יאכלס נקדש אחד: ושמא תאמר חלקו כגון
ככסי לאן ברזל: ולא חלקה כגון ככסי יולוג דהיא לאו איכורא

ענדה שקורה ליכשא למיזס: שאינה הוגנת פסולה לו:
כופתו הלוקה ננית דין כופתין שתי ידיו על העמוד נמס' מכות

עש
רוצעו
אוי
ולנוש
והקב
בש
ההו
אמרו
בר י
בר ש
אמרו
ושמ
כופתו
לויס
לפוס
הגוכ
מקמי
למע
פסול:
נמר ע
של
גרגר
מאן
כדאשכ

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעא

רוצעו וחנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם
אוי לו למי שפוסל את זרעו ופוגם את משפחתו
ולנושא אשה שאיננה הוגנת לו [אליהו כופתו
והקב"ה רוצעו] וכל הפוסל פסול ואינו מדבר
בשבתו של עולם ואמר שמואל במומו פוסל:

ההוא גברא [דמנהרדעא] דעל לבי מטבחיא מב
בפומבדיתא אמר להו הבו לי בשרא שס

אמרו ליה נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה ^{ניקריס}
בר יחוקאל (ברישא) וניחב לך אמר מאן יהודה ^{מ"ג פ' ע"ב}
בר שויסקאל דקדים לי דשקיל מן קמאי אולו
אמרו ליה לרב יהודה (איקפיד אפיק שיפורא)
ושמתיה אמרי ליה רגיל דקרו אינשי עבדו אבריו

כופתו קושרו : רוצעו עולקו ברצועה : ועל כלם כהנים
לויים וישראלים : אליהו כותב מאי דקאמר ואזיל : אוי לו
לפוסל זרעו ולפוגם אה משפחתו כגון שנשא אשה שאינה
הגונה לו [האי אליהו לאו אליהו דכתיב במקרא הוא דא"כ
מקמי דהוה אתי מאן כפתיה אלא שאל מלאך שהוא סופר
למעלה] : כל הפוסל מגדף תמיד את המשפחות הוא עלמו
פסול : ואינו מדבר בשבתה של עולם אין דרכו של פסול
לדבר בשבת הנריות לעולם :

נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה המתן עד שיטול שלומן
של רב יהודה שעומד כאן ליטול : בר שויסקאל לשון גכאי
נגרין אוכל שויסקי ללי כדאמרי' בפסוקים באימורי פסק מלריס
מאן לימא לן דלא שויסקי עבדינהו בשס רבינו הלוי : שמתיה
כדאשכחן דמכדין לכבוד הרב במ"ק : אמרו ליה לרב יהודה

עליה דעבדא הוא אול הוא גברא אומניה לדינא
לקמיה דרב נחמן אייתי פיתקא דהומנתא אול רב
יהודה לקמי' דרב הונא א"ל איזיל או לא איזיל
א"ל מיזיל לא מיבעיא לך למיזיל משום דגברא
רבא את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל
אתא אשכחיה דקעביד מעקה א"ל לא סבר מר
להא דאמר רב הונא בר אירי אמר שמואל כיון
שנתמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית
מלאכה בפני ג' א"ל פורתא דגונדרין הוא דקא
עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באוריית' או
מחיצה דאמו' רבנן א"ל ליתוב מר אקרפיטא א"ל
רגיל ההוא גברא דקרי לאכשי ענדי : לקמיה דרב הונא לימלך
בבאס יט לו לילך לפני רב נחמן : לא איבעי לך למיזיל לפני
רב נחמן אמתה גדול מסכו ואתה ראש בפומבדיתא ורב נחמן
ראש בנהרדעא ודיין לראש גלותא וקמניה דבי נשיאה כדאמרין
בהעור והרוטב משום דרב נחמן קמניה דבי נשיאה הוא מזלזל
בשמעיה דר' יוחנן : יקרא דבי נשיאה שהוא קמן הכשיא :
אסור לעשות מלאכה בפני שלשה אנאי הוא (לו) ושפלות
לדוכ שכפופין לזה שאין לו מי שיעשה מלאכתו : דגונדרין היינו
מעקה באחד הלשכות : מי סניא כלו' מי מכוער ושנוי לי תורה
ולשון שאר בני אדם אמתה מדבר בעמקי שפה ומתכוין היה רב
יהודה לתופשו בדבריו ולקטרו להודיעו שלא היה לו להכשא עליו
להזמין לסניו : אקרפיטא ספסל :

ומי
איני
שמו
ברב
רבנ
אנב
אנפ
חכי
בפיו
בין
א"ל
על
בש
חיל
אנב
העש
כוס
נתי
בין
אשת
בשלו
ע"י
שלוס
א"ל

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעב

ומי סניא אצטבא דאמור רבנן או ספסל דאמרי
אינשי א"ל ליכול מר אתרוגא א"ל הכי אמר
שמואל כל האומר אתרוגא (תלחא) [תלחא]
ברמות רוחא (ראית ביה לימא) או אתרוג כדקריוה
רבנן או אתרוגא כדאמרי אינשי א"ל לישתי מר
אנבגא א"ל מי סניא איספרגוס דקריוה רבנן או
אנפק דאמרי אינשי א"ל תיתי דונג תשקינן א"ל
חכי אמ' שמואל אין משתמשין באשה. קטנה היא
בפירוש אמר שמואל אין משתמשין באשה כלל
בין גדולה בין קטנה. נשדר לה מר שלמא לילחא
א"ל הכי אמר שמואל קול באשה ערוה. אפשר

על ידי שליח א"ל הכי אמר שמואל* אין שואלין
בשלום אשה. על ידי בעלה א"ל הכי אמר שמואל

תלחא ברמו' רוחא מתוך שליט רוחו נסה הוא עשנה נדיבורו: רש"א
אנבגא כוס שהיא רביעית והיו רגילין לשתות כוס אחד ממשקה
העשו לשתותו שקרית וקורהו איספרגוס נמו' ברכות: אנפקא
כוס של רביעי' ולשון אנפקא היה שגור בפיהם: תיתי דונג תנא
נתי שכך שמה: אין משתמשין באשה שלא ילמדנה להיות רגילה
בין האנשים: קטנה היא רב נחמן קאמר ליה: לילחא שם
אשתו: קול באשה ערוה שח' השמיעני את קולך ואם אשאל
בשלום תשיבני: א"ל רב נחמן אפשר לשלוח לה שאלת שלום
ע"י שליח: אין שואלין בשלום אשה שח' מתוך שאלת
שלום יהיו רגילין זה עם זה ע"י שלום ויבאו לידי קיבה:
א"ל רב נחמן על ידי בעלה אהיה אכי שליח לדבר:

פדק
הספועלים
ע"ש

אין שואלין בשלום אשה כלל שלחה ליה דביתהו שרי ליה תיגריה דלא נשווק כשאר (אינשו) [ע"ה] א"ל מאי שיאטיה דמר הכא א"ל טסקא דהומנותא שדר מר אכתראי א"ל השתא שותא דמר לא גמירנא טסקא דהומנותא משדרנא למר אפיק דיסקא דהומנותא מבי חדייה ואחוי ליה א"ל הא גברא והא טסקא א"ל הואיל ואתא מר להכא לישתעי מיליה כו היכי דלא לימרו מחניפי רבנן אהרדי א"ל מ"ט שמחיה מר לההוא גברא . ציער שלוחא דרבנן . ונגדיה מר דרב מנגיד על מאן דמצער שלוחא דרבנן . דעדיף מיניה עבדי ליה מ"ט אכריו מר עליה דעבדא הוא א"ל דרגיל דקרו אין שואלין בשלום אשה כלל שמרגיל לבה ודעתה (לימשך) אללו : שלחה ליה ילמא לרב נקמן : שרי ליה תיגריה פטור איתו מלפסיך זה לשון התלמוד לומר משרי ליה תיגריה כשמקרה לעשות נקמת האיש או דינו כדי להפטר ממנו : מאי שיאטיה דמר הכא מה דרכו של אדוכי לשוט הלום כלו' למה נא אדוכי הכה : שותא דמר לא ידענא שיסתו של אדוכי איכי עבין לדבר נלקות לאונו : לדינא מזמינא ליה בתמיה : אפיק דיסקא דהומנותא הוליא שטר הזמכה מחיקו שלק לו רב נקמן שינא לפכיו : מבי חדייה מתוך חיקו : לימא מר מיליה ידבר דברי זכותו על ריבו של אותו האיש : מצער שלוחא דרבנן ניהו שלוקו לפכיו וקייב מלקות : דרב מנגיד אמאן דמצער שלוחא דרבנן כדאמרינן בס"י דעדיפא מיניה קמורה ממנה עשיתי לי לקנסו :

עש
אינשו
בשב
דאמ
אדה
ההוא
דאת
שמו
הוא
הונא
אם
שומ
רב
יומא
קאי
הבי
אדה
קשמו
הוא
על
להשי
מעש
נשעת
קעשה

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעג

אינשי עבדי וחניא כל הפוסל פסול ואינו מדבר
 בשבחו של עולם ואמר שמואל במומו פוסל אימר
 דאמר שמואל למיחש לאברווי עליה מי אמר
 אדהכי והכי אתא ההוא בר דיניה מנהרדעא א"ל
 ההוא בר דיניה לרב יהודה לדידי קרית לי עבדא
 דאתינא מבית חשמונאי מלכא א"ל הכי אמר
 שמואל כל דאמר מדבית חשמונאי קאתינ' עבדא
 הוא א"ל לא סבר מר להא דא"ר אבא אמר רב
 הונא אמר רב כל ה"ח שמורה הלכה ובא ואמרה
 אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין
 שומעין לו א"ל הא איבא רב מתנה דקאי כותי
 רב מתנה לא חוייה לנהרדעא הליסר שני ההוא
 יומא אתא א"ל דכיר מר מאי דאמר שמואל כי
 קאי חדא ברעא אגודא וחדא ברעא במברא א"ל
 הכי אמר שמואל כל דאמר מבית חשמונאי קאתינא
 אדהכי אמ' ההוא בר דיניה לרב יהוד' לדידי דאתינא מצית
 קשמוכאי קרית לי ענד: כל דאמר מבית חשמונאי אנא עבד
 הוא שכל זרעו הרגס הורדוס וענד היה ומלך תקתיהם וקראו בנו
 על שם בית קשמוכאי ומסתמ' לאו בנות ישראל נסיב דזוהרי' הס
 להאיא בנותם לענדי' והווי להו כולם ענדים: אם קודם שבא
 מעשה לידו אמר להאי שמועה לתלמידיו בשם רבו כאמן לאומר'
 בשעת מעשה ואם לאו אינו כאמן להעיד בשם רבו שאל מקמת
 מעשה הבא לידו הוא אמר כן: אגודא שפת הכהן: אמברא

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עבדא הוא דלא אשתייר מינייהו אלא ההיא רביתא
 דסלק' לאיגרא ורמיא קלא ואמרה כל דאמר מבית
 חשמונאי אנא עבדא הוא נפלה מאיגרא ומיתה
 אכרוז עליה דעבדא הוא ההוא יומא אקרען כמה
 כתובתא בנהרדעא כי קא נפיק נפקו אבתריה
 למרגמיה אמר להו אי שתיקו שתיקו ואי לא
 מגלינא עליוכו הא דאמר שמואל תרתי זרעייתא
 איכא בנהרדעא חדא מיקרי דבי יונה וחדא
 מיקרי דבי עורכתא וסימניך טמא טמא
 טהור טהור שדיות לההוא ריגמא מידייהו וקם
 אטמא בנהר מלכא. [מכריו רב יהודה בפומבדיתא
 אדא ויונתן עבדי יהודא בר פפא ממורי בטי בר
 טובי ברמות רוחא לא שקיל גיטא דחרותא]:

מג אמר רב יהודה אמר שמואל ד' מאות עבדים
 וס ואמרי לה ד' אלפים עבדים היו לו לפשחור
 בן אימר וכולם נטמעו בכהונה וכל כהן שיש בו

על הגשר א"כ בתוך הספינה לעבור הכהר : איקרען כמה
 כתובתא מכסי אותה המשפחה : כי קא נפיק רב יהודה :
 למרגמיה לפי שגילה את פסולס : זרעייתא משפחות : וקם
 אטמא בנהר מלכא צאותן האזניס שהשליכו' בנהר עמד
 מכאולסתימה בני הכהר ומנע את המיס להלוק. אטמא סתימה
 כדמתרגמינן סתמוס טמוכין :

פשחור בן אימר צימי ירמיה היה : נטמעו בכהונה ולא גרסי'
 גדולה : נטמעו כדמעו נשאו נכות כהכיס שהיו מקזיקים

עשות
 בשו
 אלעז
 אחרי
 אדא
 כשה
 ואין
 יה ע
 שהש
 משה
 מיוח
 אחיו
 ישר
 [יור
 דאל
 עלמן
 חהר
 כהן
 שהס
 ביש
 מקר

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעד

עזות פנים אינו אלא מהם [אמר אביו כולהו יתבי
 *בשוריא דבנהרדעא] ופליגא דר' אלעזר דא"ר כ"א
 אלעזר אם ראית כהן בעזות מצח אל תהרהר
 אחריו שנא *ועמך כמריבוי כהן א"ר אבין בר רב
 אדא אמר רב כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו
 כשהקב"ה משרה שכינתו מעיד על כל השבטים
 ואין מעיד עליו שנא *ששם עלו שבטים שבטי
 תליסקנן יה עדות לישראל אימתי הוי עדות לישראל בזמן
 שהשבטי שבטי יה. א"ר חמא בר חנינא כשהקב"ה
 משרה שכינתו אין משרה אלא על משפחות
 מיוחסות שבישראל שנאמ' *בעת ההיא נאם ה'
 אהיה להם לאלהים לכל משפחו' בית ישראל לכל
 ישראל לא נאמר אלא לכל משפחות (והם יהיו
 לי לעם) :
 *והמה יהיו לי לעם] אמר רבה בר רב הונא
 זו מעלה יתירה יש בין ישראל לגרים
 דאלו בישראל כתיב בהו *והייתי להם לאלהים
 עלמין זכהים מתוך שהיו אוכלין תרומה מקמת עבדי כהן : אל
 תהרהר אחריו אקר משפקותם שהם זכי מריבה כדכתיב כמריבי
 כהן : עדות לישראל אותן שהם ישראל הוא מעיד עליהם
 שהם משלו : משפחות ישראל משפקות שהם ישראל גמורים :
 בישראל כתיב והייתי להם לאלהים אע"פ שאינם לי לעם
 ומתוך שאני מקרבן הם יהיו לי לעם אנל גרים אין
 מקרבין אותן מן השמים אלא א"כ הם מקרבין עלמס מקלה

כסוריל
 ונכהרדע'
 הושע ד'
 סס י"פ
 הכלול
 נאיש
 נאשה
 כשזוכין
 וק"ל
 דש"א
 ירמיה לא
 מד
 סס
 יחזקאל :

עשרה יוחסין פירק רביעי קידושין רעה

לארץ ישראל וא"י עיסה לכבל :

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן שם בן מו
ארבע אותיות חכמו' מוסרי' אותו לתלמידיהם

פעם אחת בשבוע ואמרי לה פעמים בשבוע אמר

רב נחמן בר יצחק מסתגרא כמ"ד פעם אחת

בשבוע דכתיב *זה שמי לעולם לעלם כתיב רבא ^{סויות נ}

סבר למדרשיה בפרקא א"ל ההוא סבא לעלם כתיב

ר' אבינא רמי כתיב זה שמי וכתיב זה זכרי אמר

הקב"ה לא בשאני נכתב אני נקרא נכתב אני כיו"ד

ה"א ונקרא באל"ף דל"ת ת"ר בראשונה שם בן ^{זו}

שתיים עשרה אותיות היו מוסרים אותו לכל אדם

משרכו הפריצו היו מוסרי' אותו לצנועים שבכהונה

והצנועים שבכהונה מבליעים אותו בנעימות אחיהם

הכתנים תניא אמר רבי טרפון פעם אחת עליתי

הארלות כא"י ומשם ד"מ מרומי שמעתי עיסה כפכולת עכ"ל

שנסט משקה שלהם :

שם בן ד' אותיות קריאתו ככתיבתו ופירושו כפמירס מוסים

אותו וכו' : לעלם להעלים : כתיב זה שמי וכתיב זה זכרי

מדלל כתיב שמי הזכרי שמע שלמדו ז' שמות ואמר לו זה שמי

מיוחד וזוה השני חכי כזכר : שם בן י"ב וכן מ"ג לא פירשו לנו :

משרכו הפריצים המשתמשין בו : לצנועים שבכהונה לנרף בו

העם במקדש לאחר עבודת לצור של תמיד של שחר : מבליעין

אותו בנעימות אחיהם הכהנים אותם שלא היו בקיאים בו

ומנרכין נשם בן ד' אותיות כשהיו מושכין את קולם בנעימה

אחר אחי אמי לדוכן והטיתי אזני אצל כ"ג ושמעתי
שהבליע שם בנעימות אחיו הכהנים א"ר יהודה
אמר רב שם בן מ"ב אותיות אין מוסרים אותו
אלא למי שצנוע ועניו ועומד בחצי ימיו ואינו כועס
ואינו משתבר ואינו מענויד על מדותיו וכל היודעו
והזהיר בו והמשמרו בטהרה אהוב למעלה ונחמד
למטה ואימתו מוטלת על הבריות ונוחל שתי עולמי
העה"ז והעה"ב :

מו זעירא הוה קא משתמיט מיניה דר' יוחנן דהוה
אמר ליה נסיב ברתא יומא חד הוה קאזלי ^{שם ע"כ}
באורחא מטו לעורקמא דמיא ארכביה לר' יוחנן

היו אלו ממהרין להבליע את השם בן י"ב ולא היה נשמע לרבים
מקול כעיומות קביריהן בכעיומת ביסוס קול שקורין טרוכפ"י :
אחר אחי אמי שהיה (לוי במסכת מדות) [כהן] ור' טרפון
היה כהן בתוספתא דכתובות מעשה בר' טרפון שקדש ש' נשים
א"י נשכי נלורת כדי להאכילן תרומה: דדוכן (שאומרים לויס השיר
חדש"י אקר עבודה נשעת כיסוך היין וכ"ג היה מנכך נכשיאות כפיס
שעבד אותו היום ורבי טרפון עלה אקר הלוי או להכות בקליל
ושאר בלי שיר שהכל כשרים בהם כדאמרינן בערכין או שהיה
קטן ומריעין בקול עם אקוי לווערי הלויס כדאמרינן בערכין)
[לנכך ברכת כהנים] : ואינו מעמיד על מדותיו לכטור איבה
שמא ישתמש בו להנקם :
דהוה א"ל ר' יוחנן נסיב ברתאי ולא היה קסץ נה מסכי שהוה
קא"י והוה היה מנבל :

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעו

אכתפיה וקא מעבר ליה א"ל אורייתין כשרן בנתין
לא כשרן מאי דעתיך אילימא מדחנן עשרה יוחסין
עלו מבבל [וגו'] אטו כהני לויי וישראלוי כוליהו
סליקו כי היכי דאשתייר מהני אשתייר נמי מהני
אשתמיטתיה הא דא"ר אלעזר לא עלה עזרא
מבבל עד שעשאה כסולת נקירה ועלה. עולא
איקלע לפומבדיתא לבי רב יהודה הזויה לרב יצחק
ברי' דגדל ולא נסיב אמר מ"ט לא קמנסיב לי
מר אחתא לכריה א"ל מי ידענא מהיכא אנסביה
א"ל אטו אנן מי ידעינן מהיכן קאתינן דלמא מהנך
דכתיב *נשים בציון ענו בתולות בערי יהוד' וכ"ת ^{סיכה ס}
נכרי ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר ודלמא
מהנך דכתי' *השוכבי על מטות שן וסרוחים על ^{עמוס ו}
ערסותם. וא"ר יוסי בר חנינא אלו בני אדם
המשתינים מים בפני מטותיה' ערומים ומגדף בה
ר' אבהו אלא מעתה א"ה היינו דכתיב *לכן עתה ^{סס}
יגלו בראש גולים משום דמשתינים מים בפני
מטותיהם ערומים יגלו בראש גולים אלא א"ר
אבהו אלו בני אדם שאוכלים ושותים זה עם זה
ומדבקין מטותיהם זה בזה ומחליפים נשותיהם זה
לזה ומסריתים ערסותם בשכבת זרע שאינה שלהם
אורייתין כשרן ברתין לא כשרן תלמידי אמה ותורתי כשרה לך
ונתי איך קפץ: מאי דעתך שאתה מקזיק צנל במיוקס' דתמן
עשרה יוקסין וכו' וסנור אמה שעלו כל הססולי': מהיכא נסיבנא

א"ל היכי נעביד א"ל זיל בתר שתיקותא כי הא
דבדקי בני מערבא כי מינצו כי תרו כהדי הדדי
חזו הי מינייהו דקדים ושתיק אמרי האי מיוחס
טפי אמר רב שתיקותא דבבל היינו יחוסא אינו
והא איקלע רב לבי בר שפי חלא ובדק כהו (היכי
בדק) [מאי] לאו ליוחסים לא אי שתיקי אי לא
שתיקי אמר רב יהודה אמר רב אם ראית שני
בני אדם שמתגרים זה בזה [שמץ] פסול יש
באחד מהם ואין מניחים אותם לדבק אחד בחבירו
א"ר יהושע בן לוי אם ראית שתי משפחות מתגרות
זו בזו שמץ פסול יש באחת מהם ואין מניחים
אותה לדבק בחברתה:

מח* ותלת עלעין בפומה בין שיניה אמר רבי יוחנן
עב זו חליוון ורהדייב ונציבין שפעמיב

עב

דכיאל וזי זו אשה מיוחסת: זיל בתר שתיקותא חל לך משפחה
שם שתקית שסתם בני מרינה הם פסולין שמתוך פסולן שהיו פורשין
מהם כטרו איבה והקזיקו במרינה ומיוחסת דבבל היינו שתיקותא
מסוך שהם שתקיים הוקזקו במיוחסין א"כ הנא לבדוק דבבל אינו
בדק חלא דשתקיים: לבי בר שפי חלא שם האי שפי חלא
שפה חושך כמו האבה יין לתמרי: ואין מניחין אותו מן השמי'
לידבק נקברו לפך הטילו מן השמים מרינה ביניהם:
ותלת עילעין בפומה נקיה (הראשונה) [השניה] שנמראה
דכיאל כתיב והיא בבל: בפומה בין שיניה בפומא משמע
אינו מנסכי בין שיניה משמע שפולטת מנסוך: (זו חליוון ורהדייב
ורש"י ונציבין שם נגמ' מסורא מקומות הם שנס סכרנ עשרת

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעו

בולעתן ופעמים פולטתן *וארו חיוא אחרי תניינא
דמיא לדוב תני רב יוסף אלו פרסוי שאוכלי ושותי
כדוב ומסורבלי כדוב ומגדלים שער כדוב ואין להם
מנוחה כדוב ר' אמי כי הוה חזי פרסי דרכיב
אמר היינו דובא נירא א"ל ר' ללוי הראני פרסויים
א"ל דומים לחיילות של בית דוד הראני חברים
א"ל דומים למלאכי חבלה הראני ישמעאלי א"ל
דומים לשעירים של בית הכסא הראני תלמידי
חכמים שכבבל א"ל דומים למלאכי השרת:

כי הוה ניחא נפשיה דרבי אמר הומניא איכא מט
השנטיס דרך שם :) בולעתן מוטל עליהם : ומסורבלין שם
כדוב בעלי צמר לשון עוני ושומן הוא ובעלמא נמי אמרינן קטן
מסורבל צמר המלובש צמר כסורבל : דוב אין לו מנוחה כשהוא
קשור הולך וצא תמיד סביבותיו : דובא נירא דוב כודד :
הראני פרסויים בעל משלות ודומיות היה לוי וקאמר ליה רבי
משול לי פרסויים למה הן דומין : כחיילות של בית דוד גבורי :
חברים אומה הסמוכה לפרסויים ומשקיתים הם וטרפנים הם
יותר מפרסויים : לשעירים מלובשים שקורים ודומים לשדים :
דומין למלאכי השרת לנזשים לנזשים ועטופים (לנזים) כמלאכי
השרת דכתיב והאיש לנזש הנזים והכי נמי אמרינן צפ' צ"מ יגל
ר' יהודה שהיה מתעטף [ויושב] צמדיכין המלויילין (המלויירין)
ודומה למלאך וכו' ובנדריס נמי אמרינן מאן מלאכי השרת רבנן
ואזאי קרי להו מלאכי השרת משום דמלוייכין כמלאכי השרת
במלבושים כאיס :

כי הוה ניחא נפשיה כורקה כנזאה צפיו : הומניא עיר שמה

בבבל כלה דעמונאי היא . ססגריא איכא בבבל
 כלה דממזראי היא . בירקא איכא בבבל שני אחים
 יש שם שמחליפום נשותיהם זה לזה . בירתא
 דסטיא איכא בבבל היום סרו כאחרי ה' דאקפי
 פירא דכוורי ואולו וצדו בהו בשבתא שמתינהו
 ר' אחי בר יאשיה ואשתמוד . אקרא דאגמא איכא
 שס"ע"ז בבבל אדא בר אהבה יש בה *היום יושב בחיקו
 של אברהם . היום נולד רב יהודה בבבל דאמר
 מר כשמת ר' עקיבא נולד רבי . כשמת רבי נולד
 רב יהודה כשמת רב יהודה נולד רבא . כשמת
 רבא נולד רב אשי ללמוד שאין צדיק נפטר מן
 קהלת א העולם עד שנברא צדיק כמותו שנא *וורח השמש
 ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה
 ש"נ א שמשו של שמואל הרמתי שנא *ונר אלהים טרם
 יכבה ושמואל שוכב וגו' :

כך : ססגריא עיר היא וכל הכך כלהו מקומות כינהו :
 בירתא דסטיא על שם שסרו מאחרי המקום ופירש רבי היאך
 סרו : דאקפי פירא דכוורי [ואולו וצדו בשבתא הליף הניבר
 דגיס הרצה והלכו ולדו] : דאקפי הליף כדמתרגמינן יינף
 הנזול וקפא פרזלא : פירא זריכה העשויה לקבל דגיס ובלע"ז
 ניבר : ואישוזמוד כשתמדו : היום יושב בחיקו של אברהם
 י"א מת היום וא"כ אין זה רב אלא שנתלמוד ונראה דהאי יושב
 בחיקו של אברהם אבינו שנכנס לבית מילה וזה רב אלא בר
 אהנה שהאריך ימים הרצה משמת רבי עד דורות אחרונים בימי
 רב נחמן בר יצחק כדאמרי' בב"ב :

מסבב ישי א ססגריא דבבליהו דהיינו דהיינו דהיינו

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רעח

*צוה ה' ליעקב סביביו צריו רב יהודה אומר נ

כגון הומניא לפום נהרא *ויהי כהנכאי ופלטיהו ^{סס}

בן בניהו מת ואפול על פני (ואקרא בקול) [ואזעק איכה א
קול] גדול ואומ' אהה ה' אלהים רב ושמואל חר יחוקא' יא

אמר לטובה וחר אמר לרעה מ"ד לטובה כי הא

דאיסתנדרי דמישן חתניה דנכוכדנאצר הוה שלח

ליה מכולי האי שבייא דאיייתית לך לא שדרת לן

דקאי לקמן בעי לשדורי ליה מישראל א"ל פלטיהו

בן בניהו אנן דחשבינן ניקום קמך הכא ועבדין

ניולו להתם ואמר נביא מי שעשה טובה לישראל

ימות בחצי ימיו . מ"ד לרעה דכתיב *ותבא אותי ^{סס}

אל שער בית ה' הקדמוני הפונה קדימה והנה

בפתח [השער] (שער ההיכל בין האולם ולמזבח)

עשרים וחמשה איש ואראה בתוכם את יאזניה

בן עוזר ואת פלטיהו בן בניהו שרי העם וכתיב

*ויבא אותי אל (שער) [חצר] בית ה' הפנימית ^{סס מ}

צוה ה' ליעקב סביביו צריו לריס שהיו סובבים אותם נארלס

דהיינו עמון ומואב שהלכו להם יותר מן הכל כדאמרי' בקלק

עמון ומואב שכיכי ציסי דירושלים היו אותם לוח שיהיו סובבין

אותם אף בגלותם כגון הומניא דנבל דכולה דעמוכאי היא

כדאמרינן לעיל הוסינן סמרינן דנבל והיו מלירים לישראל

שנפוס כהרא : חד אמר לטובה היה מיילל הכניא עליו :

וחד אמר לרעה שהיה רע בעיניו שמת מיתה יפה : דאיסתנדריא

דמישן שלטון של מיסן : מי שעשה הטובה הזאה שהליל את

והנה (בפתח ההיכל בין האולם ולמזבח עשרים)
[פתח היכל ה' בין האולם ובין המזבח כעשרים]
וחמשה איש אחוריהם אל היכל ה' ופניהם קדמה
ממשמע שנא' ופניהם קדמה איני יודע שאחוריהם
כלפי מערב מה ת"ל אחוריהם אל היכל ה' מלמד
שהיו מפריעין עצמם ומתרוזין כלפי מעלה וקאמר
נביא מי שעשה הרעה הזאת בישראל ימות על
מטחו :

ס"ה ר' ממזירי ונתיני טהורים לעתיד לבוא דברי
ר' יוסי ר' מאיר אומר אין טהורים א"ל ר'
יחזקאל לניוסי והלא כבר נאמר *וורקתי עליכם מים טהורים
וטהרתם א"ל ר"מ כשהוא אומר מכל טומאותיכם
ומכל גלוליכם ולא מן הממזרות א"ל ר' יוסי כשהוא
אומר אטהר אתכם הוי אומר אף מן הממזרות
וכריה ט בשלמא לר"מ היינו דכתיב *וישב ממזר באשדוד
אלא לר' יוסי מאי וישב ממזר באשדוד כדמתרגם
רב יוסף יתבון בית ישראל לרוחצן בארעהון דהוו
דמו בה לנוכראין . אמר רב יהודה אמר שמואל
הגולה מלהיות נזדים לעבדותו : איני יודע שאחוריהם אל
ההיכל שהו נמערב העזרה : מה ת"ל אחוריהם אפריה'
מש כשהוא מפורע שהיו מתכווין להראות אחוריהם לנכאי :
וישב ממזר באשדוד יצלו הממזרים וישבו נכאי עלמין :
ויתבון בית ישראל לרוחצן פרגוס של וישב : דהוו
דמיין בה לנוכראין פרגוסו של ממזר וה"ק וישב העם שהיה

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין דעט

הלכת כר' יוסי א"ר יוסף אי לאו דא"ר יהודה
אמר שמואל הלכת כר' יוסי הוה אתי אליהו ומפיק
מינן צוורני צוורני :

במשנה אין בודקין לא מן המזבח ולמעלה ולא נא
מן הדוכן ולמעלה ולא מן סנהדרין ולמעלה עו

ובל שהוחזקו אבותיו משוטרי הרבים וגבאי צדקה
משיאין לכהונה ואין צריך לבדוק אחריהם ר' יוסי
אומ' אף מי שהיה התום עד בערכי הישנה של צפורי

מכופר מגבול ארבו ונטרד כמסור באשדוד גם הוא מגבול א"י
ויהושע קלקה להם אע"פ שלא ככנשה בימיו כדכתיב אתה זקנת
ובאת בימים והארץ כשאהר הרצה מאד לרשתה וקשאי ואזיל ה'
סרני פלשתים העזתי והאשדודי וגו' : צוורני צוורני קבורות
קבורות :

אין בודקין מן המזבח ולמעלה החקיל לבדוק באמהות וגולא
שאני אביה שמש על המזבח (א"ל לבדוק באם אבי אבי'
דכיון דכנה שמש על המזבח) בידוע שמיוסם הוא : ולא מן
הדוכן ולמעלה אם הועד עליו שעמד אלל הלויס בדוכן לשורר
עיר : ולא מן סנהדרין ולמעלה אם כמנה בסנהדרין א"ל
לבדוק את אמו וכן שוטרי הרבים וגבאי לדקה משיאין בנותיהן
לכהני' ואין לריכין לבדוק אחריהם וטעמא דכולהו מפרש בגמ' :
אף מי שהיה התום בערכי הישנה של צפורי עיר סמוכה
לצפורי שמה ישנה בלחמרי' בעירונין בעיר קדשה שניהודה
דהיינו עיר שמה קדשה כדכתיב לכן וקדשה : בערכי שהיה
כתוב בסדרי הדיוכין שהיו רגילין לייקם את הראויס לדון שהיו

ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר אף מי שהיה מוכתב באסטרטיא של מלך:

נב פיסקא ולא מסנהדרין ולמעלה. מ"ט דתני רב רב יוסף כשם שבית דין מנוקים בצדק

ש"ס ע"ג כד כד מנוקים מכל מום אמר מרימר מאי קרא *כלך יפה רעיתי ומום אין בכך. אימא מום מומא ממש

וודני יא אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא *והתיצבו שם עמך עמך בדומים לך ודלמא משום שכינה אמר

שמות יח רב נחמן אמר קרא *ונשאו אתך בדומים לך: נג פיסקא ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר אף מי שהיה

מוכתב באסטרטיא וכו'. א"ר יהודה אמר שמואל בחיילות של בית דוד. אמר רב יוסף מאי

מיוחסין וכותבין על הסדר פלוני ופלוני מיוחסין הם שאין רגילין בכיהמקו' למכות דיין שאיכו מיוחס: באיסטרטיא של מלך

נגמ' מפרש לה:

מכל מום פסול יוחסין ובסנהדרין קאמר זין גדולה זין קטנה אבל דייכין בעלמא לא כדלקמן: עמך מיוחסים כעוחד:

ודילמא משום שכינה סנהדרין שנאותה שעה הולרכו להיות מיוחסים משום שכינה שלם כנראה נאספו שם כדכתיב ואללתי

מן הרוק וגו' אבל סנהדרין שהם לדון כגון סנהדרין דיתרו קותן משה לא: ונשאו אתך גרסינן ול"ג צמא העם אלא אסנהדרין

דיתרו קאי והקל מעליך ונשאו אתך:

בחיילות של בית דוד שהיו באים (צמקלוקות) [צמקלוקה] קדש צמקלוקות קלילה והוא לשון איסטרטיא וכותבין

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רפ

קרא דכתיב *והתייחסם אז בצבא במלחמה וטעמא ד"ס א' מאי אמר רב יהודה אמר רב כרי שתהא זכותם וזכות אבותם מסייעתם והאיכא *צלק העמוני מאי שמואל לאו דאתי מעמון לא דיתוב בעמון . והאיכא *איריה כנ החתי מאי לאו דאתי מחת לא דיתוב כחת והאיכא אתי הגתי וכי תימא ה"נ דיתוב בגת והא א"ר נחמן אתי הגתי בא ובטלה לע"ז ועוד אמר רב יהודה אמר רב ד' מאות ילדים היו לו לדוד וכולם בני יפת תואר היו וכולם מסחפרים קומי ומגדלי בלורית היו וכולם יושבים בקרוניות של זהב והיו מהלכים בראשי גייסות והם הם בעלי אגרופים של בית דוד דאזלי לבעותי עלמא :

בשמות משפחת פלוני ופלוני בקדש פלוני והיו זהירין ליקסן מכל מוס כדמפרש שתייעס זכות אבותם במלקמה . ותו ליכא לא גרסי' : צלק העמוני בראשי גבורים אשר לדוד כמכה : דאתי מעמון וכתגייר אלמא לא הקפיד על הגרים : והא אמר רב נחמן במסכת ע"ז : בא אתי הגתי שהיה נכרי ונטל' לע"ז של עטרת מלכס והוא שס שקוץ עמוכים : ילדים בקורים היו לדוד בקיילותיו ולא היו נכיו : בני יפת תואר נשים שלקחו ישראל במלקמה כדכתיב והנאחה אל תוך ביתך ומתוך כך היו כוהגים כמשפטי הככרים : מספרים קומי ומגדלי בלורית מאקורי ערפס : לבעותי עלמא אנל לא היו יורדין בתוך המלקמה עם ישראל :

המלקמה עם ישראל :

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

נד משנה האומר בני זה ממזר אינו נאמן ואפילו
 ע"ג הוא אינם נאמנים. לא יתיחד אדם עם שתי נשים:
 פגמי * לימא מתני' דלא כאבא שאול דתניא כל
 ע"ג שלשים יום יוצא בתיק ונקבר באשה אחת וב'
 אנשים אבל לא באיש אחד ושתי נשים אבא שאול
 אומר אף באיש אחד ושתי נשי' אפי' תימא אבא
 שאול בשעת אנינות חכיר יצרי' ורבנן סברי כר'
 איכה נ יצחק דא"ר יצחק * מה יחאונן אדם חי גבר על
 חטאיו אפי' בשעת אנינותו של אדם יצרו מתגבר
 עליו ואבא שאול כי כתיב ההוא במתרעם על מדותיו

ממזר הוא שכולד לו מקייצי כריתות: אינו נאמן דקרוז הוא
 חללו ואינו כשר להעיד עליו: ואפי' שניהם האב והאם:
 עם שתי נשים מסכי מדעתן קלה ושתי'ן נוסות להתפתות ולא
 תירא זו מקברתה שאף היא תעשה כמותה: כל שלשים יום
 ולד שמת בתוך שלשים יום אין לריק לכבדו נמותו להוליאו לקבורה
 לא נמטה ולא בכלינה אלא נקיק: ונקבר באשה אחת וב'
 אנשים ואין לריק רבים ללות אלא ג': אבל לא באיש אחד
 ושתי נשים משום יקוד שלא היו בתי הקברות סמוכות לעיר:
 מה יחאונן מה מועיל אכיכות לאדם לסמוך על כך מלהזהר
 בלרו כל זמן שהוא קי לריק להיות גבר על חטאיו אלא כ' יהא
 ילרו גובר עליו ויקטיאכו: על מדותיו על קורותיו הקורות
 אותו. מה יחאונן אדם קי למה יתרעם אדם על הקורות
 הנאות עליו אחר כל הקסד שאכי עושה עמו שכתתי לו קיים ולא

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רפא

כתיב והכי קאמר מה יתרעם על מדותיו וכי גבר
על חטאיו דיו חיים שנתתי לו ורבנן (אין מתגבר
אפי' באנינות) כי ההוא מעשה דההיא אתתא
דהוה עובדא ואפיקתיה :

[פיסקא] אבל אשה אחת [מתייחדת עם שני סס
אנשים]. אמר רב יהודה אמר רב לא
שנו אלא בכשרים אבל בפרוצים אפי' בעשרה
נמו לא. הוה מעש' והוציאוה עשרה בממה א"ר
יוסף תדע דמחברי בי עשר' וגנבי כשורא ולא
מכספי מהדדי :

רב ורב יהודה הוו קאזלי באורחא (אתא) [הוה פא

הבאתי עליו מיתה : וכי גבר על חטאיו הוא שלא קטא לי
ובלדקתו הוא קי בתמיה : ורבנן אפילו תביר ילריה כדקאזרת
יש לקוש שפעמים שאין סס אחיכות ועישין עלמן כאלו כושאין
תיכוק מת ויולאין לעבירה כי ההוא עובדא דהוה עובדא דההיא
אתתא ואפיקתיה לתיכוק קי בקזקת מת לעשות עבירה עם
ההולך עמה לקוברו. ל"ו ממורי הזקן ל"ג ורבנן אלל כולה
באבא שאול וגרם דיו קיי" שנתתי לו כי ההיא עובדא דההיא
איתתא דאמר" במ"ק שקונכה על מתה יותר מדאי עד שמתו ז'
בניה והיא אקריהם מקמת שנתאונכה יותר על מדותיה. דהוה
עובדא ואפיקתיה ל"ג :

והוציאוה' במטה בקזקת שהיא מתה וקלקלו עמה ואשת איש
היתה : דמחברי בי' וגנבי כשורא איש דה נשאו
לעשרה :

קאולה] הויה אתחא קמייהו א"ל רב לרב יהודה
 דל כרעיד מקמי גיהנ' א"ל והא מר אמר בכשרים
 שפיר דמי א"ל מי יומר דבכשרי' כגון אנא ואת
 אלא כגון ר' חנינא בר פפי וחבריו :

נה הגך שבוייחא דאתאן לנהרדע' אסקינהו לבי רב
 עמרם חסידא אמר שקולו דרגא מקמייהו

ס

בהדי דקא חלפה חדא מנייהו נפל נהורא באיפומה
 שקליה רב עמרם לדרגא דלא הוו יכלין בי עשרה
 למידל' דלייה לחודיה סליק ואזיל כי מטא לפלגא
 דדרגא אפשח רמא קלא אמר נורא בי עמרם אתו
 רבנן אמרו ליה כסיפתינן אמר להו מוטב תיכספו
 בי עמרם בעלמא הדיון ולא תיכספו מיני לעלמא
 דאתי אשבעי' (ליצרי') דינפק מיני' נפק מיני' כי

דל כרעיד מאד ללכת שנקדמנה : כגון אנן נתמיה : ר' חנינא
 בר פפי וחבריו ר' לדוק ורב כהנא (נפ"ק ד' מ) :

אסקינהו שזיה עליהם לפדותם ונתכוס בעלייתו : בהדי דקא
 חלפא חדא מינייהו שהיתה עונרת אלל פי הארונה
 שזן העלייה לבית : נפל נהורא באיפומה כפל אור לבית דרך
 פי העלייה שהיו פניה מאירות : וקא סליק לתונע' : אפשח
 הרקיע ופיסק רגליו לעמוד במקומו צהוק להתגבר על יכרו :
 אמר נורא בי עמרם הזעיק בני השכונה לאסוף ולבא לכנות
 הדליקה כדי שיסדל מילכו שיתצייש מהם : אתו רבנן שהיו סבורין
 שיש שם דליק' לכנות את הדליקה : אשבעיה רב עמרם לילה"ר
 שילא ממנו :

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רפב

עמודא דנורא א"ל חזית דאת נורא ואנא בשרא
ואנא עדיפנ' מינך : אכתא חזרתא

רבי מאיר הוה מתלוץ בעוברי עבירה יומא חדא נו
אידמי ליה שטן כאתתא בהך גיסא דנהרא 85
לא הוה מבר' נקט מצר' וקא עבר ואזיל כי מטא
פלגא דמצרא שבקיה אמר אי לאו דקא מכריון
עלך ברקיע הזהרו בר' מאיר ותורתו שויחינהו
לדמך כחרתי מעי . ר' עקיבא הוה מתלוץ בעוברי
עביר' יומא חדא אידמי ליה שטן כאתתא בריש
דקלא נקטיה לדקלא וקא סליק ואזיל כי מטא
לפלגא דקלא שבקיה אמר אי לאו דמכריון
עלך ברקיעא הזהרו בר' עקיבא ותורתו שויחין
לדמך כחרתי מעי :

פלימו הוה רגיל למימר כל יומא גירא בעיניה נו
דשטנא יומא חד מעלי יומא דכפורי הוה 85

אידמי ליה כעניא אתא קרא אבבא אפיקו ליה קללונעין
רפתא א"ל יומא כי האידנ' כולי עלמא מגואי ואנא
אבראי עייליה וקריבו ליה ריפתא א"ל יומא כי
סהוא סרסודא לעבירה

מתלוץ בעוברי עבירה אומר שנקל הוא להתגבר על ילדו
אס הוא רולה : אידמי ליה שטן דהוא ילה"ר : הילא"ר

בהך גיסא דמברא ללד השכי שמענר המיס : לא הוה מברא רש"א
ספינה המענרת : נקט מצרא קבל מתוק משפת הנהר אל
ספתו ואוקזין בו לבא על דף קלר המוטל ברוצח הנהר : שבקיה
ילר לר' מאיר :

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

האידנא כולי עלמא אחכא ואנא לחודאי אתויה
 אותכוה אחכא והוה מלא נפשיה שיחנא וכיבי
 ע"ע עליה וקא עבד ביה מילי דמאוסא א"ל *תיב
 שפיר א"ל הכו לי כסא יהבו ליה כסא אכמר
 שדיו ביה כיוו נחרו ביה שקא ומית שמעיה דהו
 קאמרי פלימו קטל גביא ערק ושש בבית הכסא
 אול בתריה נפל קמיה כד חזייה דהוה מצטער
 גלו ליה נפשיה א"ל מ"ט אמרת הכי אלא היכי
 אימא א"ל לימא מר רחמנא נוגער ביה בשטן:
 נח רבי חייא בר אשי הוה הגיל כל עידן דהוה נפיל
 על אפיה הוה אמר הרחמן יצילני מיצה"ר.
 יומא חד שמעתוניהו דביתהו אמר' מכרי הא כמה

כולי עלמא אחכא על השלקן אוכלין : וכיבי ולכ"ץ המוליטין
 ליקה ומאוסין : תיב שפיר שנ כהוגן שלא תמאסנו :
 יהבו ליה כסא וזגו ליה כוס : אכמ"ד שדא ביה כוח השליך
 נחוכו את כיוו ליקה היולא מן הריאה אכמ"ר טיטיר בלע"ז :
 נחרו ביה גערו צו : שקא ומית הוא הקזיק עלקו כמת :
 שקא הלקיז כמו שקל : שמעיה דקאמרי פלימו קטל גברא
 השמיע [לאכשי ניתו] קול יולא מנפוז שזמרים פלימו קטל
 גברא : ערק פלימו קסנור שנאים עליו כוגשי המלך להרגו :
 טשא כקנא : בבית הכסא קון לעיר : חזייה שטן לפלימו
 דעולטער : מ"ט אמרת הכי למה הורגלת לקללני : אלא היכי
 אימא לדקותך מעלי שלא תקטיאני :

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין הפג

שני דפריש ליה מינאי מ"ט קאמ' הכי וומא חדא
הוה קא גרוס בגינתיה קשטה נפשה חלפה ותנייה
קמיה אמר לה מאן את אמרה אנא חרותא דהדרי
מיומא תבעה אמרה ליה אייתי ניהליה להך רומנא
דריש צוצית' שוור אול אייתה ניהלה כי אתא לביתיה
הוה קא שגרא דביתהו תנורא סליק וקא יתיב בגויה
אמרה ליה מאי האי אמר לה הכי והכי הוה מעשה
אמרה ליה אנא הואי לא אשגח בה עד דיהבה
ליה סימנא אמר לה אנא מיהא לאיסורא איכווני
כל ימיו של אותו צדיק היה מצטע' עד שמת באות'
מית' דתני: * אישה הפרם וה' יסלח לה כמה הכתוב מדבר
מדבר באשה שנדר' בנוזר ושמע בעלה והפר לה
והיא לא ידעה שהפר לה בעלה והיתת שותה יין
ומטמאה למתים:

דפריש מינאי מקמת זקכה ומה ירא מילה"ר: קשטה נפשה
בתכשיטה בקשוטי נשים נשמים ואפרסמון: חלפה
ותנייה קמיה עברה לפכיו ושנתה פעם שניה: אנא חרותא שס
זוכה כיכרת בעיר: דהדרי מיומא שקזרתי היום הלום: צוציתא
עכף קטן שבגונה הדקל: שוור קפץ. וקא יתיב בגויה להמית
את עלמו: אישה הפרם לריכה סליקה: כמה הכתוב מדבר
מאמר אישה הפרט ומה שאללה בהיתר אכלה ומה הוא זה
הסליקה: והיא שותה יין מוידה ואע"פ שנהיתר כיון שהיא
לאיסור נתכוונה לריכה סליקה:

נט רבי עקיבא כי הוה מטי להאי פסוקא הוה בכי
 אמר ומה מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה
 בידו בשר טלה אמרה תורה צריכה כפרה וסליחה
 מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר
 ויקרא^ס עאכ"ו כיוצא בדבר אתה אומר * (והוא לא) [ולא]
 ידע ואשם ונשא עונו כשהי' ר"ע מגיע לפסוק זה
 היה בוכה ומה מי שנתכוון לאכול שומן ועלה
 בידו חלב אמרה תור' והוא לא ידע ואשם ונשא
 עונו מי שנתכוון לאכול חלב ועלה בידו חלב עאכ"ו
 איסי בן יהודה אומר והוא לא ידע ואשם ונשא
 עונו על דבר זו ידו כל הדוויים :

ס רב * אחא בר אבא איקלע לבי רב חסדא חתניה
 שקליה לבת ברתיה [אוחבוה בכנפיה א"ל
 לא סבר לה מר דמקדשה א"ל עברת לך אדרב
 דאמר רב יהודה אמר רב ואיתומא ר' אלעזר
 אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה עד
 שחגדיל ותאמר בפלוני אני רוצה] מר נמי עבר
 ליה אדשמואל דאמר שמואל אין משתמשין באשה
 א"ל אנא כאידך דשמואל סבירא (ליה) [לי] דאמר
 שמואל הכל לשם שמים :

כל הדוויים כל שיש להם לנ לדות ידו על זה שאינו מתכוין ויש
 כאן נשיאת עון :

[לא סבר לה מר דמקדשה אין אדוני יודע שהיא מקודשת ויש
 לו להתרקק מאשת איש] : הכל לשם שמים ואין דעתו

כ"א רב
 חזן כר
 רבא

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רפד

משנה ר' מאיר אומר לעולם ילמד אדם את בנו ס
אומנות נקיה וקלה ויתפלל למו שהעושר פב

והנכסים שלו שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות
שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות
אלא הכל לפי זכותו (של אדם) ר"ש בן אלעזר
אומר ראית מימך חיה ועוף שיש להם אומנות
ומתפרנסים שלא בצער והלא לא נבראו אלא

לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני (ומה אלו ליכו כגמ'
שנבראו לשמשני הם מתפרנסים שלא בצער ואני
שנבראתי לשמש את קוני) אינו דין שאתפרנס
שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את
פרנסתי. אבא גוריון איש ציידן אומר משום אבא
גוריא לא ילמד אדם את בנו חמר גמל קדר ספן
רועה וחנוני שאומנותן אומנו' לסטי' ר' יהודה אומר
משמו החמרי' רובם רשעי'. והגמלי' רובם כשרים.
אמריה לקיבת אישות אלא לקיבת קורבה ולעשות קורת רוח
לאמה כשאני מקצצ את בתה:

נקיה וקלה מפרש בגמ' ואל יאמר בלבו אומנות זה אינה מעשרת
אלא יבקש רחמים ממי שהעושר שלו: חמר גמל ספן קדר
(בעל קדרות) [בעלי קרבות] כל אלו אומנותן לסטיות כשליכין
בדרכים הם נכנסים ולוקטין עלים מן הכרמים ופירות ועוד
שכשכרי' לאדם ומעבירין על תכאס: רועה נהמות שלו שמעבירין
לרעות בשדות אחרים: חנוני מלומד נאונאה להטיל מים ציין
ולררות נקטין: משמו של אבא גוריא: החמרים רובן רשעים
מפני לסטיות: הגמלים רובן כשרים שפורשים למדנריות

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

הספנים רובם חסידים. טוב שברופאים לניהנם. והכשר שבטבחים שותפו של עמלק. רבי נהוראי אומר מניח אני כל אומניות שבכולם ואינו מלמד את בני אלא תורה שאדם אוכל משכרה בעה"ז והקרן קיימת לעה"ב ושאר כל אומניות אינן כן וכשאדם בא לידי חולי או לידי זקנה או לידי יסורין ואינו יכול לעסוק במלאכתו הרי הוא מת ברעב אבל התורה אינה כן אלא משמרתו מכל רע בנערותו ונותנת לו אחריו ותקוה בזקנותו בנערותו ^{ישניה יי} מהו אומר *וקוי ה' יחליפו כח בזקנותו מהו אומר ^{תלים כג} *עוד ינובון בשיבה וכה"א באברהם אבינו *ואברהם ^{ראשי כד} זקן וגו' וה' ברך את אברהם בכל מצינו שעשה אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ^{סס כו} ניתנה שנא' *עקב אשר שמע אברהם בקוליו ישמור משמרתו מצותי חקותי ותורותי:

למקום גדודי קיות ולסטים ויראים לנפש ומשנרי' לנס למקום: הספנים רובן חסידים שפורשין למקום הסכנה ותמיד הם ברעדה יותר מן הגמלין: טוב שברופאים לניהנם אינו ירא מן הקולי ומאכלו מאכל נריאים ואינו משנר לבו למקום ופעמים שהורג כפשו' ויש נידו לרפאות העני ואינו מרסא: טוב שבטבחים ספיקי טרפות באות לידו וחס על זמנו ומאכילן: אבל התורה אינה כן שאף הנא לידי זקנה או יסורין ואינו יכול לעסוק בה הוא אוכל ממנו שכרה דכתיב עוד ינובון בשיבה:

וישנה יי תלים כג ראשי כד סס כו

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רפה

ת"ר כל שעסקו עם הנשים סורו רע כגון הצורפים ^ס
והסריקין והנקורו והרוכלין והגרדיים והספרו'
והכובסים והגרע והבלן והבורסקי אין מעמידין
מהם לא מלך ולא כ"ג מ"ט לאו משום דפסולי
אלא משום דזיל אומנותיהו. ת"ר י' דברים נאמרו
בגרע מהלך על צדו ורוחו גסה ונתלה יושב (ואינו
יושב) ועינו צרה ועינו רעה אוכל הרב' ומוציא קמעא
סורו רע מכהגו רע קרנתו רעה להשתדל עמו שיהא סר אליו
ובא לביתו: הצורפים לורפי זהב העושים לכשים שירים
כומים וטבעות: הסריקים סורק בגדים לכשים פלוקייר"דא:
הנקורות מנקרי רחיים של יד שנשי' טוקות בהם כדתנן
בכתובות או מלאכות שהאשה עושה לבעלה טוקת ואופה ואמרי'
צריקיא דידא: והרוכלין מוכרים קישוטי בשמים לכשים:
והספרין הנשים לריכות להם בשביל צניהם: והגרע אומן
המקיז דם ע"ש שמגרע את הדם: הבורסקי מענד להם עורות
ללבוש ולנעול: והבלן מקמס מרקלות: מהלך על צדו ורוחו
גסה ונתלה יושב (ואינו יושב) שלשתן סימני גאווה אבל אין זו
דומה לזו ובכולן הוא פלוק ממדת הכשרים כחלה יושב ואינו יושב
אל"כ כסמך או לאקוריו או על לזו דרך גאווה ובשביל שהבריות
מוסרין נפשם לידו הוא מתגאה: ועינו צרה בממוכו להוליח
כלום מפני שהוא מלומד לאכול אלל המקיזין ואינו מלומד
להוליח: ועינו רעה כותן עיניו על הצריאים שיקלו ויהיו לריכים
לו: אוכל הרבה מלומד לאכול עם כמה אנשים בכל יום:
ומוציא קמעא מתוך שמאכלו יפה בלחם נקי ובשר שמן שמעטין

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

וחשוד על העריות ועל הגזל ועל שפיכות דמים: סא
תניא רבי אומר אין לך אומנות שעוברת מן העולם סס ע"ג
אשרי מי שרואה את הוריו באומנות מעולה

אוי לו למי שרוא' את הוריו באומנו' פגומה או
אפשר לעולם בלא בשם ובלא בורסקי אשרי מי
שאומנתו בשם ואוי לו למי שאומנתו בורסקי א"א
לעול' בלא זכרים ובלא נקבות אשרי מי שבניו
זכרים ואוי לו למי שבניו נקבו'. ר"מ אומר לעול'
ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלרה ויבקש
רחמים למי שהעושר והנכסים שלו שאין עניות מן
האומנו' ולא עישירות מן האומנות אלא למי שהעושר
שלו שנא' * לי הכסף ולי הזהב אמר ה' צבאות:

סב פיסקא רשב"א אומר ראית מימיך וכו'. תניא סג
רשב"א אומר מימי לא ראיתי צבי קויץ
וארי סבל ושועל חנוני והם מתפרנסים שלא בצער

את הזבל שאדם מכין לסעודת הקזה מאכל זריאה: וחשוד על
העריות מתוך שהנשים לריכות לו ועסקו עמהן: ועל הגזל
שהנשים גחלות מצעליהן וכוחות לו: ועל שפיכות דמים זמנין
דשפיך ליה לדמא לפקות מרביעית:

שעוברת מן העולם שנטילה מן העולם בין שהיא נקיה בין שהיא
מאוסה יש בה לורך ואס לא ילמדכה זה ילמדכה אחר.
(ומ"מ) אשרי מי שרואה את הוריו יולדיו ואת ילדיו באומנות

נקיה: בשם מוכר בשמים:

צבי קויץ מייבש קליעות בשדה: סבל כושא משאות:

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין רפו

והם לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש
את קוני. ומה אלו שלא נבראו אלא לעמשני
מתפרנסים שלא בצער אני שנבראתי לשמש את
קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי
את מעשי וקפחתי את פרנסתי שנא' *עונותיכם ימים ה
הטו אלה וגו' :

פיסקא ר' נהוראי אומר מניח אני כל אומנות סג
וכו'. תניא ר' נהוראי אומר מניח אני כל אס

אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה
שכל אומניות שבעולם אין עומדות לו אלא בימי
ילדותו אבל בימי זקנתו הרי הוא מוטל ברעב אבל
תורה אינה כן עומדת לו לאדם בעת ילדותו ונותנת
לו אחרית ותקיה בעת זקנתו בעת ילדותו מה
הוא אומ' *וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים. ישעיה מ
בזקנתו מהו אומר *עוד ינובון בשיבה דשנים תהלי' נב
ורעננים יהיו :

כל אומנות אין להם מתן שכרן לאחר זמן אלא שכר המלוי להם
בשעתן אבל תור' מתן שכרה כל מאליו לאורך ימים ואף לקולה
ולזקן שאיכו יכול לעסוק בה עכשיו אוכל מן הקודמת: שנא' עוד
ינובון בשיבה ילמזו למק ויתיקד שכרן לעת שיבתן דשנים
ורעננים יהיו:

